

საქართველოს კანონი
საქართველოს საჰაერო კოდექსი
კარი I. ზოგადი დებულებები

თავი I. ძირითადი დებულებები

მუხლი 1. გამოყენებული ტერმინების განმარტება

„აეროდრომი“ – მიწის ან წყლის ზედაპირის გარკვეული ფართობი (მასზე განლაგებული შენობებით, ნაგებობებითა და მოწყობილობებით), რომელიც მთლიანად ან ნაწილობრივ განკუთვნილია საჰაერო ხომალდების მიღების, მოძრაობისა და გაშვებისათვის.

„ადგილობრივი საჰაერო ხაზი“ – სამეთვალყურეო რაიონი ან მისი ნაწილი, რომელიც უზრუნველყოფილია აეროდრომით, სანაოსნო, საჰაერო მოძრაობის მართვისა და კონტროლის საშუალებებით და წარმოადგენს საჰაერო სივრცეში სიმაღლესა და სიგანეში შეზღუდულ, საჰაერო ხომალდების უსაფრთხო ფრენისათვის განკუთვნილ დერეფანს საქართველოს საჰაერო სივრცის ფარგლებში.

„აეროპორტი“ – საავიაციო საწარმო, რომელიც ახორციელებს საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვებს, საჰაერო ხომალდების მოძრაობის მომსახურებას და ამ მიზნით აქვს აეროდრომი, აეროვაგზალი, აგრეთვე სხვა მიწისზედა ნაგებობები, მოწყობილობები და ჰყავს მომსახურე პერსონალი.

„აეროპორტის საზედამხებველო არე“ – ჰორიზონტალური და ვერტიკალური სიბრტყეებით შეზღუდული საჰაერო სივრცის ნაწილი, აეროპორტისა და მისი მიმდებარე ტერიტორიის თავზე.

„ავიაკომპანიის სატრანსპორტო პილოტი“ – ნებისმიერ თვითმფრინავზე ან შვეულმფრენზე მეთაურის ან მეორე პილოტის დანიშნულების შესრულების უფლების მქონე, „ავიაკომპანიის სატრანსპორტო პილოტის“ მოწმობის მფლობელი პილოტი.

„ეკიპაჟის საფრენოსნო შემადგენლობა“ – განსაკუთრებული მომზადების მქონე, კონკრეტული ტიპის საჰაერო ხომალდის მისი აღჭურვილობის საფრენოსნო ექსპლუატირების უფლების მიმნიჭებული მოწმობის მფლობელი ეკიპაჟის წევრები.

„ექსპლუატანტის სერტიფიკატი“ – სერტიფიკატი, რომელიც ექსპლუატანტს ანიჭებს უფლებას შეასრულოს გარკვეული კომერციული საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვა.

„კომერციული ფრენა (კომერციული გადაზიდვა)“ – ფასით ან დაქირავებით მგზავრების, ტვირთისა და საფოსტო გზავნილების გადასაზიდად განხორციელებული საჰაერო ხომალდის ფრენა.

„მოწმობის აღიარება“ – ქმედობა, რომლის შედეგადაც სახელმწიფო სხვა სახელმწიფოს მიერ გაცემულ მოწმობას საკუთარის თანაბარ ღირებულად აღიარებს.

„პილოტირება (მართვა)“ – ფრენის დროს საჰაერო ხომალდის მართვის ორგანოებით მანიპულირება.

„საავიაციო პერსონალი“ – საავიაციო საწარმოს, დაწესებულების ან ორგანიზაციის განსაკუთრებული შემადგენლობა. იგი ყალიბდება სათანადოდ მომზადებული ავიასპეციალისტებისაგან, რომელთაც აქვთ ფრენის შესრულებისა და მომსახურების ნებართვა.

„საავიაციო საშუალებები“ – საჰაერო ხომალდები, აეროდრომები, აეროპორტები, მათი მოწყობილობები, საჰაერო მოძრაობის მართვისა და კონტროლის საშუალებები, საჰაერო ტრასებისა და ადგილობრივი საჰაერო ხაზების რადიოტექნიკური მოწყობილობები, აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებული სხვა საჰაერო საშუალებები.

„საავიაციო შემადგენლობა“ – სამოქალაქო ავიაციის მუშაკები, რომელთა საქმიანობა სამოქალაქო ავიაციის მეშვეობით განსახორციელებელ მიზნებს ემსახურება.

„საერთაშორისო აეროპორტი“ – აეროპორტი, რომელიც ახორციელებს საერთაშორისო საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვებს და უზრუნველყოფილია საბაჟო, სასაზღვრო და სანიტარიულ-საკარანტინო კონტროლით.

„სამოქალაქო ავიაცია“ – ავიაცია, რომელიც გამოყენების მიზნის მიხედვით, იყოფა სატრანსპორტო და საერთო დანიშნულების ავიაციად:

სამოქალაქო ავიაცია, რომელიც გამოიყენება საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვების განსახორციელებლად, მიეკუთვნება სატრანსპორტო ავიაციას;

სამოქალაქო ავიაცია, რომელიც არ გამოიყენება სატრანსპორტო ავიაციის მიზნებისათვის, მიეკუთვნება საერთო დანიშნულების ავიაციას.

„სამუშაო დრო“ – დროის მონაკვეთი გაფრენისწინა მზადების დაწყებიდან ფრენის დამთავრებამდე (საჰაერო ხომალდის დაფრენიდან 30 წუთის შემდეგ). თუ ამ დროის განმავლობაში ეკიპაჟი უზრუნველყოფილი იყო არანაკლებ სამსაათიანი განუწყვეტელი დასვენებით (მათ შორის სათანადო პირობებში ძილის ჩათვლით), ეს უკანასკნელი სამუშაო დროდ არ ჩაითვლება.

„საპილოტაჟო არე“ – ჰორიზონტალური და ვერტიკალური სიბრტყეებით შეზღუდული, საგანგებოდ გამოყოფილი საჰაერო სივრცის ნაწილი, რომელიც გამოიყენება საჰაერო ხომალდების გამოსაცდელად, ეკიპაჟების საფრენოსნო წვრთნისათვის და ა. შ.

„საფრენოსნო დავალება“ – დადგენილი ფორმის საბუთი, რომელიც შეიცავს აუილებელ მონაცემებს ეკიპაჟის, საჰაერო ხომალდისა და ფრენის მიზნის შესახებ.

„საფრენოსნო ეკიპაჟის წევრი“ – მოწმობის მქონე ეკიპაჟის წევრი, რომელსაც ფრენის დროის განმავლობაში საჰაერო ხომალდის მართვასთან დაკავშირებული მოვალეობები აკისრია.

„საფრენოსნო სამუშაო“ – საფრენოსნო დავალების შესასრულებლად ეკიპაჟის მიერ ჩატარებული სამუშაო.

„საქართველოს ტერიტორია“ – მის სუვერენიტეტს დაქვემდებარებული სახმელეთო ტერიტორია და მასთან მიმდებარე შავი ზღვის ტერიტორიული წყლები.

„საქართველოს საჰაერო სივრცე“ – სახმელეთო ტერიტორიისა და მასთან მიმდებარე შავი ზღვის ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული სივრცე.

„სახელმწიფო ავიაცია“ – ავიაცია, რომელიც გამოიყენება სამხედრო, საპოლიციო და საბაჟო სამსახურებში.

„საჰაერო გადამყვან-გადამზიდველი“ – საავიაციო საწარმო-საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტი, რომელსაც თავის გამგებლობაში საკუთრების უფლებით, იჯარით ან კანონით გათვალისწინებულ სხვა საფუძველზე, აქვს საჰაერო ხომალდი, ახორციელებს ფრენას ექსპლუატანტის სერტიფიკატში მითითებული პირობების შესაბამისად და აქვს სათანადო ლიცენზია.

„საჰაერო მოძრაობა“ – ჰაერში მყოფი და აეროდრომის სამიმოსვლო ფართობზე მოძრავი ყველა საჰაერო ხომალდი.

„საჰაერო მოძრაობის არე (რაიონი)“ – დადგენილი ზომების საჰაერო სივრცე, სადაც საჰაერო მოძრაობის ორგანო ახორციელებს თავის დანიშნულებას.

„საჰაერო სატრანსპორტო საშუალებები“ – თვითმფრინავები, შვეულმფრენები, დირიჟაბლები, პლანერები, საჰაერო ბუშტები, სამამშველო პარაშუტები, საფრენი აპარატები და სხვა საფრენად განკუთვნილი საშუალებები.

„საჰაერო სივრცის ზედამხედველი სახელმწიფო“ – სახელმწიფო, რომელიც პასუხისმგებელია საჰაერო სივრცეში ჰაერნაოსნობაზე.

„საჰაერო ტრასა“ – სამეთვალყურეო რაიონი ან მისი ნაწილი, რომელიც წარმოადგენს საჰაერო სივრცეში უსაფრთხო ფრენის შესრულებისათვის განკუთვნილ, სიმაღლესა და სიგანეში შეზღუდულ დერეფანს და უზრუნველყოფილია აეროდრომებით, სანაოსნო, საჰაერო მოძრაობის მართვისა და კონტროლის საშუალებებით.

„საჰაერო ხომალდი“ – ნებისმიერი აპარატი, რომელიც ატმოსფეროში მდებარეობას ჰაერთან ურთიერთქმედების შედეგად ინარჩუნებს, დედამიწის ზედაპირიდან არეკლილ ჰაერთან ურთიერთქმედების გამოკლებით. საჰაერო ხომალდებია: თვითმფრინავი, შვეულმფრენი, პლანერი და სხვა საშუალებები.

„საჰაერო ხომალდის ეროვნულობა“ – საქართველოში ეროვნულად ითვლება ის საჰაერო ხომალდი, რომელიც რეგისტრირებულია საქართველოს საჰაერო ხომალდების შესაბამის სახელმწიფო რეესტრში.

„საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟი“ – პირნი, რომელთაც საფრენოსნო დავალების შესრულებისას საჰაერო ხომალდის მართვა და მომსახურების განსაზღვრული მოვალეობები აკისრიათ.

„საჰაერო ხომალდის მეთაური“ – ფრენისას საჰაერო ხომალდის მართვისა და მისი უსაფრთხოებისათვის პასუხისმგებელი პილოტი.

„საჰაერო ხომალდის სახეობა“ – უმთავრესი მახასიათებლების საფუძველზე საჰაერო ხომალდების დაყოფა, მაგალითად: თვითმფრინავი, შვეულმფრენი, პლანერი, თავისუფალი აეროსტატი.

„სერტიფიკატი“ – განსაზღვრული საქმიანობის უფლების მიმნიჭებელი, სახელმწიფოს მიერ გაცემული ნებართვა (მოწმობა).

„სპეციალური საავიაციო სამუშაოები“ – საჰაერო ხომალდის გამოყენება ისეთი დარგების მომსახურებისათვის, როგორიც არის სოფლის მეურნეობა, მშენებლობა, ტოპოგრაფიული გადაღებები, პატრულირება, ძებნა, შველა და ა. შ..

„ფრენის გეგმა“ – საჰაერო ხომალდის დასახულ ფრენაზე ან მის ნაწილზე საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოსათვის წარდგენილი სათანადო ცნობები.

„ფრენის დრო (ნაფრენი)“ – საერთო დრო აფრენის მიზნით საჰაერო ხომალდის გამწევი ძალის ხაზზე მოძრაობის დაწყებიდან ფრენის დამთავრებისას მის შეჩერებამდე.

„ფრენის დრო (ნაფრენი)“ – დრო საჰაერო ხომალდის ასაფრენად მრავის ამუშავებიდან, დაფრენის შემდეგ მის გამორთვამდე.

„ფრენის ვარგისობის სერტიფიკატი“ – საბუთი, რომელიც ადასტურებს საჰაერო ხომალდის ფრენის ვარგისობას.

„ფრენისათვის აკრძალული არე“ – სახელმწიფოს ტერიტორიის ან ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებშიც საჰაერო ხომალდების ფრენა აკრძალულია.

„ფრენისათვის სახიფათო არე“ – სახელმწიფოს ტერიტორიის ან ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებშიც დროის გარკვეულ მონაკვეთებში შეიძლება განხორციელდეს საჰაერო ხომალდების ფრენისათვის სახიფათო საქმიანობა.

„ფრენისათვის შეზღუდული არე“ – სახელმწიფოს ტერიტორიის ან ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებშიც საჰაერო ხომალდების ფრენა შეზღუდულია გარკვეული პირობებით.

„ჩარტერი“ – ხელშეკრულება, რომელშიც ერთი მხარე (გამქირავებელი) განსაზღვრულ საფასურად გადასცემს მეორე მხარეს (დამქირავებელს) ერთი ან რამდენიმე საჰაერო ხომალდის მთლიან ტევადობას ან მის ნაწილს ერთი ან რამდენიმე რეისით მგზავრების გადაყვანის, ბარგისა და ტვირთის გადაზიდვისათვის ან სხვა

მიზნისათვის.

„ხელშეშემკვრელი სახელმწიფო“ – სხვა სახელმწიფოსთან საჰაერო სივრცით, აეროდრომებით, კავშირგაბმულობის საშუალებებით ერთობლივი სარგებლობის, აგრეთვე, სამოქალაქო ავიაციის საქმიანობასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზე ხელშეკრულების, შეთანხმების დამდები სახელმწიფო.

„ჰაერსანაოსნო ინფორმაცია“ – აეროდრომების მახასიათებლებთან და ფიზიკურ მდგომარეობასთან, აეროდრომების რაიონში მანევრირების წესებთან, საჰაერო ტრასებთან და მის რადიოელექტროტექნიკურ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული შეტყობინება.

„ჰაერსანაოსნო ინფორმაციის კრებული“ – სახელმწიფოს მიერ გამოშვებული და დამტკიცებული გამოცემა, რომელიც შეიცავს ამ სახელმწიფოს საჰაერო სივრცის ფარგლებში საჰაერო ხომალდის ფრენის უზრუნველსაყოფად მნიშვნელოვან გრძელვადიან ჰაერსანაოსნო ინფორმაციას.

მუხლი 2. კოდექსის მიზანი

საქართველოს საჰაერო კოდექსი უზრუნველყოფს საქართველოს ავიაციის საქმიანობის სამართლებრივ მოწესრიგებას საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვასა და საავიაციო საქმიანობის სხვა სახეობებში.

მუხლი 3. კოდექსის მოქმედების არე

საქართველოს საჰაერო კოდექსის მოქმედება ვრცელდება:

1. საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში არსებულ ყველა საჰაერო – სატრანსპორტო საშუალებაზე (შემდგომში – საჰაერო ხომალდები), მიუხედავად საკუთრების ფორმისა, უწყებრივი დაქვემდებარებისა და ეროვნულობისა;

2. საქართველოს ტერიტორიაზე საავიაციო საქმიანობით დაკავებულ ყველა იურიდიულ და ფიზიკურ პირზე;

3. საქართველოს საჰაერო ხომალდებზე, მათი უცხო სახელმწიფოში ყოფნის დროს, თუ ამ სახელმწიფოს კანონები სხვა ნორმებს არ ითვალისწინებს;

4. ყველა იმ იურიდიულ და ფიზიკურ პირზე, რომელთა საქმიანობამ შეიძლება ზემოქმედება მოახდინოს საჰაერო ხომალდის ფრენაზე.

მუხლი 4. კანონმდებლობა საქართველოს საჰაერო სივრცით სარგებლობის შესახებ

1. საქართველოს საჰაერო სივრცით სარგებლობა რეგულირდება ამ კოდექსით და მის საფუძველზე მიღებული სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

2. საჰაერო სივრცით სარგებლობის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობის, საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებისა და საერთაშორისო ხელშეკრულებების საფუძველზე.

მუხლი 5. საქართველოს სუვერენიტეტი მის საჰაერო სივრცეზე

1. საქართველო ფლობს სრულ და განსაკუთრებულ სუვერენიტეტს საკუთარი ტერიტორიის თავზე არსებულ საჰაერო სივრცეზე.

2. საქართველოს ტერიტორია არის მის სუვერენიტეტს დაქვემდებარებული სახმელეთო ტერიტორია და მასთან მიმდებარე შავი ზღვის ტერიტორიული წყლები.

3. საქართველოს საჰაერო სივრცე არის სახმელეთო ტერიტორიისა და მასთან მიმდებარე შავი ზღვის ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული სივრცე.

მუხლი 6. ავიაციის გამოყენება საქართველში

1. საქართველოს ავიაცია იყოფა სამოქალაქო და სახელმწიფო ავიაციად.

2. საქართველოს ავიაცია გამოიყენება:

ა) მგზავრების გადასაყვანად, ბარგის, ტვირთისა და საფოსტო გზავნილების გადასაზიდად;

ბ) სპეციალური საავიაციო სამუშაოების შესასრულებლად;

გ) მოსახლეობისათვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენისა და სანიტარიულ ღონისძიებათა განსახორციელებლად;

დ) საძებნ-სამაშველო და საავარიო-სამაშველო საქმიანობისათვის;

ე) ექსპერიმენტული და კვლევითი სამუშაოებისათვის;

ვ) სასწავლო, სპორტული, კულტურულ-საგანმანათლებლო, საგამოფენო-სავაჭრო ღონისძიებების განსახორციელებლად და ტექნიკური შემოქმედების განსავითარებლად;

ზ) იურიდიული და ფიზიკური პირების მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად;

თ) სახელმწიფო უშიშროების და ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის უზრუნველსაყოფად;

ი) საპოლიციო და საბაჟო ამოცანების გადასაწყვეტად.

კ) სხვაგვარი საქმიანობის და მომსახურების გასაწევად, თუ იგი არ ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონმდებლობას.

მუხლი 7. საავიაციო საშუალებებზე საკუთრების უფლება

საქართველოში საავიაციო საშუალებები შეიძლება იყოს სახელმწიფო, იურიდიული და ფიზიკური პირების (მათ შორის უცხო სახელმწიფოს) საკუთრება, გარდა აეროდრომების, საჰაერო მოძრაობის მართვისა და

კონტროლის საშუალებების, საჰაერო ტრასების, ადგილობრივი საჰაერო ხაზებისა და აეროდრომების რადიოტექნიკური მოწყობილობებისა, რაც საქართველოში სახელმწიფო საკუთრებაა.

თავი II. საავიაციო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობა და რეგულირება

მუხლი 8. საავიაციო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და რეგულირების სახელმწიფო ორგანოები და მათი კომპეტენცია

1. საავიაციო დარგში სახელმწიფო პოლიტიკას ახორციელებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო.
 2. სამოქალაქო ავიაციის საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობასა და რეგულირებას ახორციელებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მეშვეობით.
 3. სახელმწიფო ავიაციის საქმიანობაზე ზედამხედველობასა და რეგულირებას ახორციელებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.
- ამ ორგანოების კომპეტენცია განისაზღვრება ამ კოდექსით და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

მუხლი 9. საავიაციო საქმიანობის ნორმატიული აქტები

1. საავიაციო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და რეგულირების სახელმწიფო ორგანოები, თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტების საფუძველზე გამოსცემენ საავიაციო საშუალებების ყველა მფლობელისა და მომხმარებლისათვის სავალდებულო წესებს, მითითებებს, ინსტრუქციებსა და სხვა ნორმატიულ აქტებს, რომლებიც არეგულირებს როგორც საავიაციო საქმიანობის, ასევე საავიაციო საშუალებების წარმოების, სარემონტო სამუშაოების ჩატარების, მშენებლობისა და ექსპლუატირების საკითხებს.
2. სხვა სამინისტროებისა და უწყებების ნორმატიული აქტების პროექტები, რომლებიც ითვალისწინებენ აფეთქებას, სროლას, მაღლივი კორპუსებისა და მოწყობილობების მშენებლობას, ელექტროგადამცემი ხაზების მონტაჟს, რადიოდაბრკოლებების შექმნას და უსაფრთხო საჰაერო მოძრაობისათვის სხვა სახიფათო სამუშაოების შესრულებას, უნდა შეთანხმდეს საავიაციო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და რეგულირების სახელმწიფო ორგანოებთან.

თავი III. საჰაერო სივრცე

მუხლი 10. ფრენისა და სხვაგვარი საქმიანობის უფლება

საქართველოს საჰაერო სივრცეში ხორციელდება როგორც საჰაერო ხომალდების ფრენა, ასევე ამ სივრცით სარგებლობასთან დაკავშირებული სხვაგვარი საქმიანობა (სხვა საჰაერო სატრანსპორტო საშუალებების გაშვება, საარტილერიო სროლა, ფეთქებადი სამუშაოების წარმოება და ა.შ.) იმ პირობით, რომ დაცული იქნება ამ კოდექსისა და მის საფუძველზე შემუშავებული სხვა საკანონმდებლო აქტების მოთხოვნები.

მუხლი 11. საჰაერო სივრცით სარგებლობის ორგანიზება

საჰაერო სივრცით სარგებლობის ორგანიზებას, ფრენისა და საჰაერო სივრცეში სხვაგვარი საქმიანობის კოორდინირებას უზრუნველყოფს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 12. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურა

1. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურა მოიცავს შემდეგ ძირითად ელემენტებს:
 - ა) საჰაერო ტრასები, ადგილობრივი საჰაერო ხაზები, სწორხაზოვანი მარშრუტები, ადგილობრივი საჰაერო ხაზებისა და საჰაერო ტრასების ფარგლებს გარეთ ფრენის მუდმივი მარშრუტები;
 - ბ) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადამკვეთი საჰაერო დერეფნები;
 - გ) აეროდრომების რაიონები, აეროკვანძები, პოლიგონები და საპილოტაჟო არეები;
 - დ) ფრენისათვის შეზღუდული არეები;
 - ე) ფრენისათვის სახიფათო არეები;
 - ვ) ფრენისათვის აკრძალული არეები.
2. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურას ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.
3. ინფორმაცია საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურის შესახებ შეიტანება ჰაერსაწაოსნო ინფორმაციის კრებულებში და აისახება ჰაერსაწაოსნო რუკებზე.

მუხლი 13. საჰაერო ტრასები და ადგილობრივი საჰაერო ხაზები

1. საჰაერო ტრასები და ადგილობრივი საჰაერო ხაზები ექვემდებარება რეგისტრირებასა და სერტიფიცირებას, საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ დადგენილი წესით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო.
2. ინფორმაციას საჰაერო ტრასითა და ადგილობრივი საჰაერო ხაზით სარგებლობის შეზღუდვის შესახებ საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი აწვდის საქართველოსა და უცხო სახელმწიფოების

იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს, საერთაშორისო საავიაციო ორგანიზაციებს, რისთვისაც გამოიყენება ჰაერსანაოსნო ინფორმაციის გავრცელების არხების სისტემა.

მუხლი 14. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურის ჩამოყალიბება

1. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურას აყალიბებს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

2. წინადადებები საქართველოს საჰაერო სივრცის არსებულ სტრუქტურაში დამატებებისა და ცვლილებების შეტანის შესახებ შეიძლება შეიმუშაონ სხვა დაინტერესებულმა სამინისტროებმა, უწყებებმა, სახელმწიფო ორგანოებმა და ორგანიზაციებმა, თუ ეს აუცილებელია მათი საქმიანობის განსახორციელებლად, ამ კოდექსის მე-10 მუხლის შესაბამისად.

3. თითოეული წინადადება საქართველოს საჰაერო სივრცის არსებულ სტრუქტურაში ცვლილების ან დამატების შეტანის შესახებ, უნდა შეთანხმდეს შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებთან, აგრეთვე იმ სამხედრო უწყებებთან, ვის ინტერესებსაც შეიძლება შეეხოს იგი, და წინადადება წარედგინოს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტს.

4. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურის ჩამოყალიბებისას მხარეთა შორის უთანხმოების წარმოშობის შემთხვევაში დავას განიხილავს შემთანხმებელი კომისია, რომელიც იქმნება საქართველოს პრეზიდენტთან, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევასთან დაკავშირებით, და მის საქმიანობაში მონაწილეობენ დაინტერესებულ მხარეთა წარმომადგენლები. თუ შეთანხმება ვერ იქნა მიღწეული, დავას განიხილავს სასამართლო ორგანოები.

5. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურის ცვლილებებთან დაკავშირებულ მატერიალურ ხარჯებს ანაზღაურებენ ამ ცვლილებებით დაინტერესებული ორგანოები და ორგანიზაციები.

მუხლი 15. შავი ზღვის აკვატორიის ღია საჰაერო სივრცის გამოყენების რეგულირება

საქართველოს ტერიტორიული წყლების ფარგლებს გარეთ შავი ზღვის აკვატორიის ღია საჰაერო სივრცეში საჰაერო ხომალდების ფრენის მომსახურებას, საჰაერო ტრასების, საჰაერო მოძრაობის მართვის არეებსა და საზღვრებს ადგენს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით, საქართველოსა და მის მოსაზღვრე სახელმწიფოებს შორის სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ICAO) მოთხოვნების საფუძველზე დადებული შეთანხმებების შესაბამისად.

მუხლი 16. საქართველოს საჰაერო სივრცით სარგებლობის უპირატესი უფლებები

საქართველოს საჰაერო სივრცით სარგებლობის დაგეგმვა და კოორდინირება ხორციელდება უპირატესი უფლებების გათვალისწინებით, შემდეგი თანამიმდევრობით:

1. საჰაერო ხომალდების ფრენა საბრძოლო და ოპერატიული დავალებების შესასრულებლად, საქართველოს სახელმწიფო ინტერესების დაცვის მიზნით;

2. საჰაერო ხომალდების ფრენა და სხვა სახის საავიაციო სამუშაოები, რომლებიც სრულდება სტიქიური უბედურებების, კატასტროფების, ავარიების, ავარიული ვითარების დროს, როცა საფრთხე ექმნება ადამიანების სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას;

3. საჰაერო ხომალდების ფრენა, რომელიც სრულდება სპეციალური რეისების დებულების შესაბამისად;

4. განრიგით გათვალისწინებული ფრენა, რომელიც სრულდება საქართველოს მიერ დადებული საერთაშორისო ხელშეკრულებების საფუძველზე;

5. განრიგით გათვალისწინებული ფრენა;

6. საცდელი და ექსპერიმენტული ფრენა;

7. არარეგულარული საჰაერო გადაზიდვა და სხვა საავიაციო სამუშაოების შესრულება;

8. სასწავლო და საწვრთნელი ფრენა;

9. ფრენა ან საჰაერო სივრცეში სხვაგვარი საქმიანობა, რომლის შესრულებაც დაკავშირებულია სადემონსტრაციო, სპორტული და სხვა ღონისძიებების მოწყობასთან;

10. ფრენა ან საჰაერო სივრცეში სხვაგვარი საქმიანობა, რომელიც დაკავშირებულია მოსახლეობის პირადი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებასთან.

მუხლი 17. ჰაერსანაოსნო და საინფორმაციო მომსახურების გადასახადი

1. ჰაერსანაოსნო და საინფორმაციო მომსახურების გადასახადს ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტი.

2. გადასახადიდან თავისუფლდებიან:

ა) სახელმწიფო ავიაცია;

ბ) საჰაერო ხომალდები, რომლებიც მონაწილეობენ ადამიანების, სახელმწიფო და კერძო ქონების გადარჩენაში სტიქიური უბედურებების, კატასტროფებისა და ავარიების დროს.

მუხლი 18. რადიოკავშირის ენა საჰაერო მოძრაობის მომსახურებისას

საქართველოს საჰაერო სივრცეში საჰაერო მოძრაობის მართვის ორგანოებსა და საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟებს შორის რადიოკავშირი ხორციელდება ქართულ ენაზე, ხოლო უცხო სახელმწიფოს საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟთან – სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის სამუშაო ენაზე.

მუხლი 19. საქართველოს საჰაერო სივრცით სარგებლობის ჰაერსაწაოსნო ინფორმაციით უზრუნველყოფა
საქართველოს საჰაერო სივრცით სარგებლობის ჰაერსაწაოსნო ინფორმაცია ხელმისაწვდომია ყველა მომხმარებლისათვის და ქვეყნდება სათანადო კრებულებში.

მუხლი 20. საჰაერო მოძრაობის მართვის მიზნით კავშირგაბმულობის უზრუნველყოფა
საქართველოს სამინისტროები, უწყებები, საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, რომლებიც სარგებლობენ საქართველოს საჰაერო სივრცით, ვალდებული არიან უზრუნველყონ კავშირგაბმულობა საჰაერო მოძრაობის მართვის ორგანოებთან.

კარი II. საავიაციო საშუალებები და საავიაციო პერსონალი

თავი IV. საჰაერო ხომალდები

მუხლი 21. საჰაერო ხომალდების კლასიფიცირება

1. საჰაერო ხომალდები იყოფა სამოქალაქო, სახელმწიფო და ექსპერიმენტულ ხომალდებად.
2. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდებს განეკუთვნება ხომალდები, რომლებიც შეტანილია სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების სახელმწიფო რეესტრში.
3. სახელმწიფო საჰაერო ხომალდებს განეკუთვნება ხომალდები, რომლებიც შეტანილია სახელმწიფო საჰაერო ხომალდების სახელმწიფო რეესტრში.
4. საჰაერო ხომალდი არის ექსპერიმენტული, თუ იგი გამოიყენება საცდელი, ექსპერიმენტულ-საკონსტრუქტორო ან სამეცნიერო-კვლევითი ფრენის შესრულების მიზნით.

მუხლი 22. საჰაერო ხომალდების რეგისტრირება

1. ფრენისათვის ვარგისი ყველა საჰაერო ხომალდი ექვემდებარება სავალდებულო სახელმწიფო რეგისტრირებას სათანადო მოწმობის (შემდგომში – სერტიფიკატი) გაცემით.
2. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდები რეგისტრირდება სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების სახელმწიფო რეესტრში.
3. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების სახელმწიფო რეესტრში ჩაიწერება ის ხომალდები, რომლებსაც აქვთ ფრენის ვარგისობის სერტიფიკატი.
4. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების რეესტრს აწარმოებს, მათი რეგისტრირების, აღრიცხვისა და სახელმწიფო რეესტრიდან ამოღების წესებს ადგენს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი.
5. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების რეგისტრირებასთან დაკავშირებული მომსახურება ფასიანია. მომსახურების ფასს ადგენს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი და ამტკიცებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო.
6. სახელმწიფო საჰაერო ხომალდები რეგისტრირდება სახელმწიფო საჰაერო ხომალდების სახელმწიფო რეესტრში.
7. სახელმწიფო საჰაერო ხომალდების რეესტრს აწარმოებს, მათი რეგისტრირების, აღრიცხვისა და სახელმწიფო რეესტრიდან ამოღების წესებს ადგენს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.
8. სახელმწიფო რეგისტრირების სერტიფიკატის მისაღებად საჰაერო ხომალდის მესაკუთრე იხდის სახელმწიფო ბაჟს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ოდენობით.
9. ექსპერიმენტული საჰაერო ხომალდები სახელმწიფო რეესტრში არ რეგისტრირდება. ისინი აღირიცხება იმ ორგანიზაციებში, სადაც სათანადო საცდელ-საკონსტრუქტორო ან სამეცნიერო-კვლევით ფრენას ახორციელებენ.
10. არასამრეწველო ხერხით დამზადებული, არა უმეტეს ათასი კილოგრამი მასის მქონე საჰაერო ხომალდები ექვემდებარება სავალდებულო რეგისტრირებას საავიაციო სპორტის შესაბამის უწყებაში.

მუხლი 23. საჰაერო ხომალდების სახელმწიფო რეესტრიდან ამოღება

1. საქართველოს სახელმწიფო რეესტრიდან საჰაერო ხომალდი ამოიღება:
 - ა) ფრენისათვის უვარგისობის გამო საჰაერო ხომალდის ჩამოწერისას;
 - ბ) უცხო სახელმწიფოსა და მის იურიდიულ ან ფიზიკურ პირთათვის საჰაერო ხომალდის მიყიდვისას;
 - გ) უცხო სახელმწიფოსა და მის იურიდიულ ან ფიზიკურ პირთათვის იჯარით აღებული საჰაერო ხომალდის დაბრუნებისას;
 - დ) საჰაერო ხომალდის უკვალოდ დაკარგულად გამოცხადებისას;
 - ე) ხელშემკვრელ მხარეთა შეთანხმებით დაიშვება, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო რეესტრიდან იმ საჰაერო ხომალდების ამოღება, რომლებიც ვადიან სარგებლობაში გადაეცემა უცხო სახელმწიფოს, მის იურიდიულ ან ფიზიკურ პირებს.
2. საქართველოს სახელმწიფო რეესტრიდან საჰაერო ხომალდის ამოღებისას მასზე გაცემული სარეგისტრაციო სერტიფიკატი კარგავს იურიდიულ ძალას.

მუხლი 24. საჰაერო ხომალდის ეროვნულობა

1. საქართველოში ეროვნულად ითვლება ის საჰაერო ხომალდი, რომელიც რეგისტრირებულია საქართველოს საჰაერო ხომალდების შესაბამის სახელმწიფო რეესტრში.
2. საჰაერო ხომალდი არ შეიძლება რეგისტრირებულ იქნეს ერთზე მეტ სახელმწიფოში.
3. დავა საჰაერო ხომალდის ეროვნულობის შესახებ შეიძლება გადაწყდეს დაინტერესებულ სახელმწიფოთა შორის მიღწეული შეთანხმებით ან საერთაშორისო სამედიატორო სასამართლოს მეშვეობით.

მუხლი 25. საჰაერო ხომალდების ექსპლუატირების ნებართვის გაცემა

1. საჰაერო ხომალდების ექსპლუატირების ნებართვა (შემდგომში – ლიცენზია) გაიცემა საქართველოში დაწესებულ ფრენის ნორმებთან მისი შესაბამისობის დადგენის შემდეგ, რაც დასტურდება შესაბამისი სერტიფიკატით.
2. საქართველოს სახელმწიფო საჰაერო ხომალდების ექსპლუატაციას ახორციელებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო დადგენილი წესით.

მუხლი 26. საჰაერო ხომალდისათვის აუცილებელი საბუთები

1. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდი საფრენად არ დაიშვება, თუ არ არის შემდეგი საბუთები:
 - ა) სახელმწიფო რეგისტრირების სერტიფიკატი;
 - ბ) ფრენის ვარგისობის სერტიფიკატი;
 - გ) საბორტო რადიოსადგურით სარგებლობის ლიცენზია, თუ ხომალდი აღჭურვილია რადიოაპარატურით;
 - დ) საბორტო ჟურნალი;
 - ე) სერტიფიკატი ეკიპაჟის თითოეულ წევრზე;
 - ვ) მგზავრთა გადაყვანისას–მათი გვარების სია, გამგზავრებისა და დანიშნულების პუნქტების მითითებით;
 - ზ) ტვირთის გადაზიდვისას–მანიფესტი და ამომწურავი დეკლარაცია ტვირთის შესახებ.
2. საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი, საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტროსთან შეთანხმებით, უფლებამოსილია დამატებით შეიმუშაოს და დაამტკიცოს იმ საბუთების ნუსხა და ფორმა, რომლებიც აუცილებლად უნდა ინახებოდეს საჰაერო ხომალდზე, ფრენის დანიშნულებისა და მიზნების შესაბამისად.
3. საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტს, არა უმეტეს ათასი კილოგრამი მასის მქონე კონსტრუქციის საჰაერო ხომალდისათვის სანორმატივო მოთხოვნების შემუშავებისას, უფლება აქვს ზემოთ აღნიშნული ნუსხიდან დაუშვას გამონაკლისი.
4. სახელმწიფო და ექსპერიმენტულ საჰაერო ხომალდებზე უნდა ინახებოდეს ის საბუთები, რომლებიც გათვალისწინებულია მათი მფლობელების მიერ შემუშავებულ ნორმატიული აქტებით.

მუხლი 27. საჰაერო ხომალდების ამოსაცნობი ნიშნები

1. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდს სახელმწიფო რეესტრში შეტანისას ენიჭება სარეგისტრაციო და ეროვნულობის დამადასტურებელი ამოსაცნობი ნიშნები, რომლებიც დადგენილი წესით აღინიშნება საჰაერო ხომალდის გარე ზედაპირზე.
2. რეგისტრირებისა და ეროვნულობის დამადასტურებელი ამოსაცნობი ნიშნების გარდა, საჰაერო ხომალდზე შეიძლება აღინიშნოს სიმბოლოები, ემბლემები და წარწერები, საქართველოს სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების სახელმწიფო რეგისტრირების წესებით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად.
3. საქართველოს სამოქალაქო საჰაერო ხომალდებზე ეროვნულობის ამოსაცნობი ან სხვა ნიშნების აღნიშვნის წესს ადგენს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი.
4. საქართველოს სახელმწიფო საჰაერო ხომალდებზე ეროვნულობის ამოსაცნობი ან სხვა ნიშნების აღნიშვნის წესს ადგენს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

მუხლი 28. მოსახმობი რადიოსიგნალი

მოსახმობი რადიოსიგნალი მიეცემა საქართველოს საჰაერო ხომალდს, რომელსაც აქვს რადიოკავშირის მოწყობილობა.

თავი V. საავიაციო პერსონალი

მუხლი 29. საავიაციო პერსონალის შემადგენლობა

1. საავიაციო პერსონალის შემადგენლობის სპეციალობათა ნუსხას შესაბამისად განსაზღვრავენ:
 - ა) საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი – სამოქალაქო ავიაციის პერსონალისათვის;
 - ბ) საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო–სახელმწიფო ავიაციის პერსონალისათვის.

მუხლი 30. საავიაციო პერსონალის საქმიანობის ლიცენზიის გაცემა

1. საავიაციო პერსონალს უფლება აქვს შეასრულოს ფრენა ან მისი მომსახურება საავიაციო წესების შესაბამისად გაცემული ლიცენზიის საფუძველზე.
2. საავიაციო წესებს შეიმუშავებენ:
 - ა) სამოქალაქო ავიაციის სფეროში–საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი;
 - ბ) სახელმწიფო ავიაციის სფეროში–საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

3. საავიაციო პერსონალმა საქმიანობის განხორციელებისას თან უნდა იქონიოს ლიცენზია, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს აღნიშნულ წესებს.

მუხლი 31. საავიაციო პერსონალის მომზადება

საავიაციო პერსონალის მომზადება ხორციელდება სასწავლო დაწესებულებებში, რომლებსაც აქვთ სათანადო სერტიფიკატი და ლიცენზია.

მუხლი 32. უცხო სახელმწიფოების მიერ საავიაციო პერსონალზე გაცემული სერტიფიკატების ცნობა

უცხო სახელმწიფოების მიერ საავიაციო პერსონალზე გაცემული სერტიფიკატები შეიძლება მოქმედებდეს საქართველოს ტერიტორიაზე, თუ არსებობს სახელმწიფოთაშორისო შეთანხმება საავიაციო პერსონალის სერტიფიკატების ურთიერთცნობის შესახებ.

მუხლი 33. საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟი

1. საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟი შედგება მეთაურის, საფრენოსნო შემადგენლობის პირებისა და მომსახურე პერსონალისაგან.

2. საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟის წევრები, რომლებიც არიან საქართველოს მოქალაქეები, ვალდებული არიან ფლობდნენ სახელმწიფო ენას.

3. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟს ეკრძალება მფრინავთა არასრული შემადგენლობით ფრენა, გარდა საომარი მდგომარეობით გამოწვეული განსაკუთრებული შემთხვევებისა.

4. საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟის მინიმალური შემადგენლობა განისაზღვრება კონკრეტული ტიპის საჰაერო ხომალდის საფრენოსნო ექსპლუატირების სახელმძღვანელოს საფუძველზე.

5. საცდელი ფრენისას ექსპერიმენტული საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟის შემადგენლობას განსაზღვრავენ საჰაერო ხომალდის შემქმნელები.

მუხლი 34. ეკიპაჟის წევრების მოქალაქეობა

1. საქართველოს სახელმწიფო და სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების ეკიპაჟის წევრები არიან საქართველოს მოქალაქეები. საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად შეიძლება დაიშვას გამონაკლისი ამ მოთხოვნიდან.

2. ეს წესი მოქმედებს საქართველოს იურიდიულ პირთა მიერ უცხო სახელმწიფოების საჰაერო ხომალდების ექსპლუატირების დროსაც.

მუხლი 35. საჰაერო ხომალდის მეთაური

1. საჰაერო ხომალდის მეთაური არის პილოტი, რომელიც ფრენის შესრულების დროს პასუხს აგებს საჰაერო ხომალდის მართვისა და მისი უსაფრთხოებისათვის.

2. საჰაერო ხომალდის მეთაურს უნდა ჰქონდეს პილოტის სერტიფიკატი, აგრეთვე – კონკრეტული ტიპის საჰაერო ხომალდის დამოუკიდებელი მართვისა და ეკიპაჟის ხელმძღვანელობისათვის საჭირო მომზადება და გამოცდილება საავიაციო წესების შესაბამისად.

3. ფრენის დროს საჰაერო ხომალდის მეთაურის განკარგულება შესასრულებლად სავალდებულოა ხომალდზე მყოფი ყველა პირისათვის.

4. საჰაერო ხომალდის იძულებითი დაფრენის შემთხვევაში, მისი მეთაური, შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოების წარმომადგენელთა მოსვლამდე, ხელმძღვანელობს ხომალდზე მყოფ პირთა მოქმედებას.

5. ეკიპაჟის შემადგენლობაში მყოფ შემმოწმებელს, რომელსაც აქვს პილოტი–ინსტრუქტორის კვალიფიკაცია და იკავებს პილოტის ადგილს, ენიჭება ეკიპაჟის მეთაურის უფლებამოსილება.

მუხლი 36. საჰაერო ხომალდის მეთაურის უფლებები

1. სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის მეთაური უფლებამოსილია:

ა) მიიღოს საბოლოო გადაწყვეტილება აფრენის, ფრენის, დაფრენის, აგრეთვე ფრენის შეწყვეტისა და სათანადო აეროდრომზე ან აეროდრომის ფარგლებს გარეთ დაფრენის შესახებ;

ბ) ფრენისათვის აშკარა საფრთხის წარმოშობის შემთხვევაში, მიიღოს გადაწყვეტილება ფრენის შესრულებისას საწვავის დაცლის, ტვირთის, საფოსტო გზავნილებისა და ბარგის გადმოყრის შესახებ;

გ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, გასცეს ბრძანებები ფრენის დროს ხომალდზე მყოფი ყველა პირის მიმართ;

დ) მიიღოს ყველა აუცილებელი ზომა იმ პირთა მიმართ, რომლებიც არ ემორჩილებიან მის განკარგულებებს და მათი ქმედობა საფრთხეს უქმნის ფრენას. მეთაურს უფლება აქვს უახლოეს აეროდრომზე დაფრენისთანავე, გადასცეს ეს პირები სათანადო ორგანოებს;

ე) შეცვალოს ფრენის მარშრუტი, გადაკვეთოს სახელმწიფო საზღვარი და დაფრინდეს უცხო სახელმწიფოს აეროდრომზე, თუ არსებობს უსაფრთხო ფრენის, ადამიანების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის ხელყოფის რეალური საშიშროება, რაც გამოწვეულია სამოქალაქო ავიაციის საქმიანობაში მართლსაწინააღმდეგო ჩარევით;

ვ) იყოს საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტის ნდობით აღჭურვილი პირი, მისი სახელით დადოს ხელშეკრულებები დავალების შესრულების, ფრენის უსაფრთხოების, საჰაერო ხომალდის შენარჩუნების, მგზავრების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვის პირობების გათვალისწინებით;

ზ) ფრენის დროს ექსტრემალურ ვითარებაში, ადამიანთა სიცოცხლის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, სათანადოდ არ დაიცვას ფრენის წესები და ეკიპაჟის მოქმედების წარმართველი ნორმატიული აქტების მოთხოვნები;

თ) არ დაემორჩილოს საჰაერო მიმოსვლის მეთვალყურის ბრძანება-მითითებებს, თუ მიიჩნევს, რომ მათი შესრულება საფრთხეს უქმნის ფრენას. ამის თაობაზე იგი ვალდებულია აცნობოს საჰაერო მოძრაობის მეთვალყურეს.

2. სახელმწიფო საჰაერო ხომალდის მეთაურის უფლებებს განსაზღვრავს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

თავი VI. აეროდრომები და აეროპორტები

მუხლი 37. აეროდრომებისა და აეროპორტების კლასიფიცირება

საუწყებო დაქვემდებარების მიხედვით, აეროდრომები იყოფა სამოქალაქო ავიაციის, სახელმწიფო ავიაციისა და ექსპერიმენტული ავიაციის აეროდრომებად.

მუხლი 38. აეროდრომების და აეროპორტების მშენებლობა-რეკონსტრუქცია

1. საკვლე-სადიებო სამუშაოების ჩატარება, აეროდრომების დაპროექტება, მშენებლობა და რეკონსტრუქცია ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. აეროდრომების და აეროპორტების მშენებლობა-რეკონსტრუქციისათვის საჭირო ტერიტორია გამოიყოფა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 39. აეროდრომებისა და აეროპორტების სერტიფიცირება და საექსპლუატაციოდ გადაცემა

1. აეროდრომის ექსპლუატირება დაიშვება სახელმწიფო რეგისტრირების გავლისა და აეროდრომის ვარგისობის სერტიფიკატის მიღების შემდეგ.

2. სამოქალაქო ავიაციის აეროდრომები უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ დამტკიცებულ აეროდრომების ვარგისობის ნორმებს.

3. სახელმწიფო ავიაციის აეროდრომები საექსპლუატაციოდ გადაიცემა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიერ შემუშავებული წესით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

4. აეროპორტების სერტიფიცირება ხორციელდება „სამოქალაქო ავიაციის აეროდრომების სერტიფიცირების შესახებ“ საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ შემუშავებული და საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტროს მიერ დამტკიცებული დებულების საფუძველზე.

მუხლი 40. აეროდრომების რეგისტრირება

1. საქართველოს აეროდრომები ექვემდებარება სახელმწიფო რეგისტრირებას. აეროდრომების სახელმწიფო რეგისტრირების შემდეგ მათ მფლობელს ეძლევა სარეგისტრაციო სერტიფიკატი, ხოლო აეროდრომის მონაცემები შეიტანება ჰაერსაანაოსნო ინფორმაციის კრებულებში.

2. აეროდრომი რეესტრიდან ამოიღება მისი გაუქმების ან ექსპლუატაციიდან მოხსნის შემთხვევაში.

3. სამოქალაქო ავიაციის აეროდრომებს რეგისტრაციაში ატარებს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი, ხოლო სახელმწიფო ავიაციის აეროდრომებს – საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

4. სახელმწიფო რეესტრიდან აეროდრომის ამოღების დღიდან მისი სარეგისტრაციო სერტიფიკატი კარგავს იურიდიულ ძალას, ხოლო მფლობელი – აეროდრომის გამოყენების უფლებას. ამასთან, აეროდრომის მონაცემები ამოიღება ჰაერსაანაოსნო ინფორმაციის კრებულებიდან.

მუხლი 41. ობიექტების მშენებლობა აეროდრომების განლაგების რაიონში

1. აეროდრომების განლაგების რაიონში შენობების, ნაგებობების, კავშირგაბმულობის, ელექტროგადამცემი ხაზებისა და სხვა ობიექტების განთავსებისას, მათი მფლობელები ვალდებული არიან ეს საკითხი შეათანხმონ იმ პირთან, ვისაც აეროდრომი ეკუთვნის და სამუშაოები აწარმოონ „საჰაერო სივრცის გამოყენების შესახებ“ დებულებით განსაზღვრული ნორმების შესაბამისად.

2. იურიდიული და ფიზიკური პირები, რომლებიც არღვევენ აეროდრომების განლაგების რაიონში ობიექტების მშენებლობის წესებს, ვალდებული არიან, აეროდრომის მფლობელის მოთხოვნით, ახალმშენებლობანი შეუსაბამონ დადგენილ ნორმებს ან საკუთარი სახსრებით აიღონ ობიექტები.

მუხლი 42. შენობებისა და ნაგებობების ნიშანდება

აეროდრომების რაიონში შენობების, ნაგებობების, კავშირგაბმულობისა და ელექტროგადამცემი ხაზების, რადიოტექნიკური საშუალებებისა და სხვა ობიექტების მფლობელები ვალდებული არიან საკუთარი სახსრებით განათავსონ მათზე სადღეღამისო ნიშნები და მოწყობილობები. აეროდრომების რაიონში აკრძალულია აეროდრომის ნიშნებისა და მოწყობილობების მსგავსი სხვა რაიმე ნიშნებისა და მოწყობილობების განლაგება.

მუხლი 43. აეროპორტის კავშირი ქალაქებსა და დასახლებულ ადგილებთან

1. უახლოეს ქალაქებსა და დასახლებულ ადგილებთან აეროპორტს უნდა ჰქონდეს როგორც სატრანსპორტო მიმოსვლა, ასევე საფოსტო, სატელეფონო, სატელეგრაფო და სხვა სახეობის კავშირი.

2. შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები უზრუნველყოფენ აეროპორტებთან მისასვლელი გზების

კარი III. საჰაერო ხომალდების ფრენის საფუძვლები

თავი VII. საჰაერო ხომალდების ფრენა

მუხლი 44. ფრენის წესები

1. საქართველოს საჰაერო სივრცეში საჰაერო ხომალდების მიერ ფრენის შესრულების წესებს ადგენს საავიაციო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და რეგულირების სახელმწიფო ორგანო, ავიაციის სახეობის მიხედვით.

2. საჰაერო ტრასებზე, ადგილობრივ საჰაერო ხაზებსა და სამოქალაქო ავიაციის აეროდრომებზე სხვადასხვა სახეობის ავიაციის საჰაერო ხომალდების ფრენა ხორციელდება საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 45. საქართველოს საჰაერო სივრცეში საჰაერო ხომალდების საფრენად დაშვება

საქართველოს საჰაერო სივრცეში საფრენად დაიშვება ის საჰაერო ხომალდი, რომელსაც აქვს სახელმწიფო სარეგისტრაციო და ამოსაცნობი ნიშნები, სათანადოდ არის მომზადებული და რომელზეც ინახება საავიაციო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და რეგულირების სახელმწიფო ორგანოების მიერ დადგენილი ყველა აუცილებელი საბუთი.

ამ ორგანოებმა შეიძლება დაუშვან ამ წესიდან გამონაკლისი ექსპერიმენტული საჰაერო ხომალდებისა და იმ ხომალდებისათვის, რომლებიც სახელმწიფო რეგისტრირებას არ საჭიროებს.

მუხლი 46. ფრენის ნებართვა. საფრენოსნო დავალება

1. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის თითოეული გაფრენა სრულდება ფრენის გეგმის მიხედვით, საჰაერო მოძრაობის მართვის ორგანოს მიერ გაცემული ლიცენზიის საფუძველზე.

2. სახელმწიფო საჰაერო ხომალდის ყოველი გაფრენა სრულდება ფრენის გეგმის სიხედვით, სამხედრო საჰაერო ძალების ცენტრალური სახელმძღვანელო პუნქტის მიერ გაცემული ლიცენზიის საფუძველზე.

3. ფრენის გეგმიდან გადახვევა დაიშვება აღნიშნული ორგანოს თანხმობით ან ამ კოდექსის 36-ე მუხლის მე-7 და მე-8 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

4. ძირითადი საბუთი, რომელიც განსაზღვრავს ფრენის მიზანს, ამოცანასა და მარშრუტს, არის უფლებამოსილი თანამდებობის პირის მიერ ხელმოწერილი საფრენოსნო დავალება. საბუთის ფორმას და მისი შევსების წესს ადგენენ საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი და საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

მუხლი 47. საჰაერო ხომალდის ფრენისას გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების შემცირება

1. საქართველოს საჰაერო სივრცით სარგებლობის უფლება ეძლევა იმ სამოქალაქო საჰაერო ხომალდებს, რომლებიც აკმაყოფილებენ ხმაურისა და გარემოში ძრავის გამონაბოლქვის თაობაზე საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ პირობებს.

2. აეროდრომების მფლობელები, ექსპლუატანტები, საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟი ვალდებული არიან დედამიწის ზედაპირზე და საჰაერო სივრცეში ხომალდების ექსპლუატირების დროს მინიმუმამდე შეამცირონ ხომალდის მიერ წარმოქმნილი ხმაური.

3. შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები უფლებამოსილი არიან აეროპორტის მფლობელებისაგან მოითხოვონ საჰაერო ხომალდის აფრენისა და დაფრენის ეტაპებზე მინიმალური სიმაღლისა და დღე-ღამის გარკვეულ მონაკვეთებში ფრენის შეზღუდვა, აგრეთვე – ფრენის მარშრუტის შეცვლა.

4. საქართველოს საჰაერო სივრცეში საჰაერო ხომალდების ზეგერითი სიჩქარით ფრენა დაიშვება ისეთ სიმაღლეზე, რაც გამორიცხავს გარემოზე მის უარყოფით ზემოქმედებას. საქართველოს საჰაერო სივრცეში სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების მიერ ბგერითი ზღუდის გადალახვა აკრძალულია.

მუხლი 48. ფრენა დასახლებულ ადგილებზე. სადემონსტრაციო ფრენა

1. დასახლებულ ადგილებზე ფრენა დასაშვებია ისეთ სიმაღლეზე, რომელიც საშუალებას იძლევა, ხომალდის მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში, უზრუნველყოს მისი დაფრენა დასახლებული ადგილის ფარგლებს გარეთ. ამ წესიდან გამონაკლისია ისეთი შემთხვევები, როდესაც აეროდრომის ასაფრენ-დასაფრენი ზოლის განლაგება არ იძლევა საჰაერო ხომალდის აფრენისა და დასაფრენად შესვლის საშუალებას დასახლებულ ადგილზე გადაუფრენლად.

2. დასახლებულ ადგილებზე სადემონსტრაციო ფრენის წესს შეიმუშავებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

3. დასახლებულ ადგილებზე სადემონსტრაციო ფრენის ნებართვას გასცემს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი მმართველობის შესაბამის ადგილობრივ ორგანოებთან შეთანხმებით.

მუხლი 49. ფრენის წესების დამრღვევი საჰაერო ხომალდი

საჰაერო ხომალდი, რომელიც უნებართვოდ შემოფრინდება საქართველოს საჰაერო სივრცეში ან დაარღვევს

საჰაერო სივრცის გამოყენების სხვა წესებს, ითვლება დამრღვევ საჰაერო ხომალდად და, გაფრთხილების უფლებელყოფის შემთხვევაში, შეიძლება იძულებით იქნეს დაფრენილი. დამრღვევი საჰაერო ხომალდი სათანადო ბრძანების მიღებისთანავე ვალდებულია დაფრინდეს მითითებულ ადგილზე.

მუხლი 50. რადიოკავშირი ფრენის დროს

1. რადიოკავშირის მოწყობილობებით აღჭურვილი საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟი (ან პილოტი, თუ ეკიპაჟი შედგება ერთი პირისგან) ვალდებულია უზრუნველყოს ეთერის განუწყვეტელი მოსმენა რადიოკავშირის დადგენილ სიხშირეებზე, რომლებიც ქვეყნდება ჰაერსანაოსნო ინფორმაციის კრებულში.

2. ეკიპაჟსა (პილოტს) და საჰაერო მოძრაობის მეთვალყურეს შორის ორმხრივი რადიოკავშირის წესი და რადიოინფორმაციის გაცვლის ფრაზეოლოგია განისაზღვრება საავიაციო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და რეგულირების სახელმწიფო ორგანოს მიერ გამოცემული საბუთებით.

3. ორმხრივი რადიოკავშირის დარღვევის შემთხვევაში, ეკიპაჟი (პილოტი) ვალდებულია მიიღოს ზომები მის აღსადგენად. თუ ეს შეუძლებელია, ეკიპაჟი (პილოტი) ვალდებულია გადავიდეს ჰაერსანაოსნო ინფორმაციის კრებულში აღწერილ ფრენის განსაკუთრებულ პროცედურაზე, რომელსაც აწესებს საჰაერო სივრცის ზედამხედველი სახელმწიფო.

მუხლი 51. სამუშაო და ფრენის დროის ნორმები

1. სამოქალაქო ავიაციის სამუშაო და ფრენის დროის ნორმებს განსაზღვრავს ავიასაწარმოების ადმინისტრაცია ამ მუხლით გათვალისწინებული წესით, საფრენოსნო ქვედანაყოფების ხელმძღვანელობასა და საფრენოსნო შემადგენლობასთან შეთანხმებით, საქართველოს შრომის კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. იკრძალება იმ სამუშაო და ფრენის დროის გადამეტება, რაც დადგენილია:

ა) ეკიპაჟებისათვის, რომელთა შემადგენლობაში შედის არანაკლებ ორი პილოტისა: სამუშაო დრო - 15 საათი, ფრენის დრო - 11 საათი;

ბ) ეკიპაჟებისათვის, რომელთა შემადგენლობაში შედის ერთი პილოტი: სამუშაო დრო - 12 საათი, ფრენის დრო - 6 საათი;

გ) ფრენის დროის (30 თანამიმდევრული დღე-ღამის) ნორმა - 120 საათი;

დ) ფრენის დროის წლიური ნორმა - 1000 საათი.

3. სამუშაო დროდ ითვლება დროის მონაკვეთი გაფრენისწინა მზადების დაწყებიდან ფრენის დამთავრებამდე (საჰაერო ხომალდის დაფრენიდან 30 წუთის შემდეგ). თუ ამ დროის განმავლობაში ეკიპაჟი უზრუნველყოფილი იყო არანაკლებ სამსაათიანი განუწყვეტელი დასვენებით (მათ შორის სათანადო პირობებში ძილის ჩათვლით), ეს უკანასკნელი სამუშაო დროდ არ ჩაითვლება.

4. ამ მუხლთან მიმართებაში ფრენის დროში (ნაფრენში) იგულისხმება დრო საჰაერო ხომალდის ასაფრენად მრავის ამუშავებიდან, დაფრენის შემდეგ მის გამორთვამდე.

5. სახელმწიფო ავიაციის სამუშაო და ფრენის დროის ნორმებს განსაზღვრავს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

თავი VIII. საერთაშორისო ფრენა

მუხლი 52. საერთაშორისო ფრენის წესები

1. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდების რეგულარული საერთაშორისო ფრენა, როდესაც გადაიკვეთება საქართველოს სახელმწიფო საზღვარი, ხორციელდება სახელმწიფოთაშორისო ხელშეკრულებების (შეთანხმებების) და საერთაშორისო სამართლებრივი აქტების საფუძველზე.

2. საქართველოს საჰაერო სივრცეში არარეგულარული საერთაშორისო ფრენა შეიძლება განხორციელდეს განსაკუთრებული ნებართვის საფუძველზე, რომლის გაცემის წესს განსაზღვრავს საქართველოს უმაღლესი აღმასრულებელი ორგანო, საერთაშორისო ნორმების შესაბამისად.

3. უცხო სახელმწიფოს სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის მიერ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთა ან საქართველოს საჰაერო სივრცეში საჰაერო ტრასებზე ფრენა ხორციელდება საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ დადგენილი იმ ჰაერსანაოსნო წესების დაცვით, რომლებიც ჰაერსანაოსნო ინფორმაციის საერთაშორისო კრებულებში ქვეყნდება.

მუხლი 53. საპასპორტო, საბაჟო და სხვა წესების გამოყენება

საჰაერო ხომალდებზე, ეკიპაჟსა და ხომალდზე მყოფ მგზავრებზე (მათ შორის, მათ ქონებაზე), რომლებიც შემოდიან საქართველოში ან გადიან საქართველოდან (მათ შორის - ტრანზიტით, საქართველოს ტერიტორიის გავლით), ვრცელდება საქართველოს საპასპორტო, საბაჟო, სანიტარიული, საკარანტინო და შემოსვლა-გასვლის, ქონების შემოტანა-გატანისა და საქართველოს ტერიტორიაზე სატრანზიტო მიმოსვლის სხვა წესები.

მუხლი 54. საერთაშორისო ფრენის შესრულებისა და მომსახურების ლიცენზიის გაცემა

საჰაერო ხომალდებს, საავიაციო პერსონალსა და აეროპორტებს უფლება აქვთ შეასრულონ საერთაშორისო ფრენა და გაუწიონ მას მომსახურება საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ გაცემული ლიცენზიის საფუძველზე.

მუხლი 55. უცხო სახელმწიფოს სამოქალაქო საპაერო ხომალდების საბუთების ცნობა საქართველოს ტერიტორიაზე

1. უცხო სახელმწიფოს სამოქალაქო საპაერო ხომალდზე არსებული საბუთები მოქმედებს საქართველოს ტერიტორიაზე, თუ იგი შეესაბამება სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ დადგენილ ნორმებს.

2. საქართველოს ტერიტორიაზე უცხო სახელმწიფოს სამოქალაქო საპაერო ხომალდის დაფრენის შემთხვევაში, აღნიშნულ საბუთებს ამოწმებს საქართველოს საპაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი.

თავი IX. სერტიფიცირება და ლიცენზირება

მუხლი 56. სერტიფიცირება სამოქალაქო ავიაციაში

1. საავიაციო საწარმოები, რომლებიც ახორციელებენ ან უზრუნველყოფენ საპაერო გადაყვანა-გადაზიდვას და საავიაციო სამუშაოებს, ავიაციის ტექნიკური მომსახურების საწარმოები, აეროდრომები, აეროპორტები, საპაერო ხომალდები, მათი ძრავები, სახმელეთო და საავიაციო მოწყობილობები, საპაერო ტრასები, პაერსანაოსნო და საპაერო მოძრაობის მართვის საშუალებები, საავიაციო სასწავლო დაწესებულებები, საავიაციო პერსონალი, სხვა იურიდიული და ფიზიკური პირები, რომელთა საქმიანობა უშუალოდ არის დაკავშირებული სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების უზრუნველყოფასთან, ექვემდებარება სერტიფიცირებას. სერტიფიკატი ადასტურებს მათს შესაბამისობას ფრენის უსაფრთხოებისა და რეგულარულობის მოთხოვნებთან.

2. საქართველოს შესაბამისი კანონმდებლობის საფუძველზე სამოქალაქო ავიაციის დარგში ლიცენზირებისა და სერტიფიცირების წესებს ადგენს საქართველოს საპაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი და ამტკიცებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო.

მუხლი 57. სერტიფიკატის მოქმედების შეჩერება, შეცვლა ან გაუქმება

1. საქართველოს საპაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი უფლებამოსილია შეამოწმოს და სახელმწიფოებრივი ინტერესებისა და ფრენის უსაფრთხოების მოთხოვნათა გათვალისწინებით შეაჩეროს, შეცვალოს ან გააუქმოს გაცემული სერტიფიკატი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. ეს გადაწყვეტილება სერტიფიკატის მფლობელს შეუძლია გაასაჩივროს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 58. სერტიფიკატით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევები

1. სერტიფიკატით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევად ითვლება, თუ:

- ა) საავიაციო საექმიანობის შესრულების დროს ფიზიკური პირი მუშაობს სათანადო სერტიფიკატის გარეშე;
- ბ) იურიდიული ან ფიზიკური პირი იყენებს სამოქალაქო საპაერო ხომალდს, რომელსაც არა აქვს ფრენის ვარგისობის სერტიფიკატი ან არღვევს აღნიშნული სერტიფიკატით განსაზღვრულ პირობებს;
- გ) იურიდიული ან ფიზიკური პირი საპაერო ხომალდის მომსახურების, ექსპლუატირების ან კომერციული საქმიანობის შესასრულებლად დაუშვებს ავიამოსამსახურეს, რომელსაც არა აქვს სათანადო სერტიფიკატი;
- დ) იურიდიული ან ფიზიკური პირი ახორციელებს გადაყვანა-გადაზიდვას სათანადო სერტიფიკატის გარეშე ან არღვევს ამ სერტიფიკატით გათვალისწინებულ პირობებს;
- ე) იურიდიული ან ფიზიკური პირი საპაერო ხომალდს იყენებს კომერციული მიზნებისათვის, სერტიფიკატის მოთხოვნების ან ამ კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ნორმების დარღვევით;
- ვ) სერტიფიკატის მფლობელი საავიაციო საწარმო არ იცავს სერტიფიკატით გათვალისწინებულ რომელიმე პირობას ან შეზღუდვას;
- ზ) იურიდიული ან ფიზიკური პირი უსერტიფიკატოდ ან სერტიფიკატით განსაზღვრული ნორმებისა და პირობების დარღვევით ექსპლუატაციას უწევს გადაყვანა-გადაზიდვების მომსახურე აეროპორტს;
- თ) სათანადო სერტიფიკატის მქონე იურიდიული ან ფიზიკური პირი ყიდის ან გასაყიდად სთავაზობს საავიაციო საწვავს ან საწვავ-საცხებ საშუალებებს, რომელთა ხარისხი არ შეესაბამება საქართველოში დადგენილ სტანდარტებს;
- ი) იურიდიული ან ფიზიკური პირი სერტიფიკატის მისაღებად არასწორ ინფორმაციას აწვდის საქართველოს საპაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტს.

მუხლი 59. სამოქალაქო საავიაციო საქმიანობის ლიცენზირება

1. საპაერო გადაყვანა-გადაზიდვა, საავიაციო სამუშაოები და სამოქალაქო საპაერო ხომალდის გამოყენებასთან დაკავშირებული სხვა საქმიანობა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ საქართველოს საპაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ გაცემული ლიცენზიის საფუძველზე.

2. ექსპლუატანტის სერტიფიკატის უქონლად ლიცენზიით გათვალისწინებული უფლებების განხორციელება აკრძალულია.

3. ლიცენზირების წესს ამტკიცებს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო.

4. ლიცენზიის გაცემაზე უარის თქმა შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 60. ლიცენზირებასა და სერტიფიცირებასთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურება
ლიცენზირებასა და სერტიფიცირებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს ანაზღაურებენ ის იურიდიული და ფიზიკური პირები, რომლებიც დაინტერესებული არიან ლიცენზიისა და სერტიფიკატის მიღებით.

კარი IV. საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვა და საავიაციო სამუშაოები

თავი X. საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვის პირობები

მუხლი 61. საჯერო გადაყვანა-გადამზიდველი

საჯერო გადაყვანა-გადამზიდველი არის საავიაციო საწარმო-საჯერო ხომალდის ექსპლუატანტი, რომელსაც თავის გამგებლობაში საკუთრების უფლებით, იჯარით ან კანონით გათვალისწინებულ სხვა საფუძველზე აქვს საჯერო ხომალდი, აქვს სათანადო ლიცენზია და ახორციელებს ფრენას ექსპლუატანტის მოწმობაში მითითებული პირობების შესაბამისად.

მუხლი 62. საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვისა და ფრენის მომსახურების ნიხრი

საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვისა (გარდა ჩარტერის) და ფრენის მომსახურების ნიხრს შეიმუშავებენ ავიასაწარმოები.

მუხლი 63. საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვის ხელშეკრულება

1. მგზავრის გადაყვანის ხელშეკრულებით გადამყვანი ვალდებულია კისრულობს, მიიყვანოს მგზავრი დანიშნულების ადგილამდე, ხოლო თუ მგზავრი ჩააბარებს ბარგს – მიიტანოს ბარგი დანიშნულების ადგილამდე და გადასცეს იგი საამისოდ უფლებამოსილ პირს. მგზავრი ვალდებულია კისრულობს გადაიხადოს მგზავრობისათვის დაწესებული საზღაური, ხოლო ბარგის ჩაბარების შემთხვევაში – მისი გადატანის საფასურიც.

2. ტვირთის გადაზიდვის ხელშეკრულებით გადამზიდველი ვალდებულია კისრულობს გამგზავნის მიერ მისთვის ჩაბარებული ტვირთი მიიტანოს დანიშნულების ადგილამდე და გადასცეს იგი საამისოდ უფლებამოსილ პირს, ხოლო გამგზავნი ვალდებულია კისრულობს გადაიხადოს ტვირთის გადაზიდვისათვის დადგენილი საფასური.

მუხლი 64. ჩარტერი

1. ჩარტერის მიხედვით, ერთი მხარე (გამქირავებელი) განსაზღვრულ საფასურად გადასცემს მეორე მხარეს (დამქირავებელს) ერთი ან რამდენიმე საჯერო ხომალდის მთლიან ტევადობას ან მის ნაწილს, ერთ ან რამდენიმე რეისზე მგზავრების გადაყვანის, ბარგისა და ტვირთის გადაზიდვისათვის ან სხვა მიზნისათვის.

2. ჩარტერის ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული უნდა იყოს: მხარეთა სახელწოდება, საჯერო ხომალდის ტიპი, დაქირავების მიზანი, გადასაყვანი მგზავრებისა და გადასაზიდი ტვირთის (ბარგისა და საფოსტო გზავნილების) რაოდენობა, ქირის ოდენობა, მარშრუტის საწყისი პუნქტი და დრო, დანიშნულების ადგილი.

მუხლი 65. საჯერო ხომალდის მფლობელის საჭიროებისათვის განხორციელებული სპეციალური საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვა

საჯერო ხომალდის მფლობელის საჭიროებისათვის დაიშვება სპეციალური საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვა, რომელიც ხორციელდება:

1. სამოქალაქო საჯერო ხომალდებზე – ულიცენზიოდ;
2. სახელმწიფო და ექსპერიმენტულ საჯერო ხომალდებზე – შიდასაუწყებო წესებისა და ფრენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის სანორმატივო მოთხოვნების დაცვით.

მუხლი 66. სატრანსპორტო საბუთები

მგზავრების გადაყვანის, ბარგის, ტვირთისა და საფოსტო გზავნილების გადაზიდვის ხელშეკრულება დასტურდება შესაბამისად: ბილეთით, საბარგო, სატვირთო ან საფოსტო ზედნადებით.

ამ საბუთების ფორმებს ადგენს საქართველოს საჯერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი, საერთაშორისო ნიმუშებისა და სტანდარტების საფუძველზე.

მუხლი 67. გადამყვან-გადამზიდველის ინიციატივით საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვის ხელშეკრულების შეწყვეტა (მოშლა)

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი შემთხვევების გარდა, გადამყვან-გადამზიდველი უფლებამოსილია შეწყვიტოს (მოშალოს) გადაყვანა-გადაზიდვის ხელშეკრულება, თუ ეს აუცილებელია:

1. ფრენის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად;
2. აფრენის, დაფრენის ან გადაფრენის სახელმწიფოს საკანონმდებლო ნორმატიული აქტების მოთხოვნათა დარღვევის თავიდან ასაცილებლად.

მუხლი 68. საჯერო გადაყვანა-გადაზიდვის ხელშეკრულების შეწყვეტა მგზავრის ინიციატივით

1. მგზავრს უფლება აქვს უარი თქვას ფრენაზე და უკან დაიბრუნოს გადაყვანისათვის გადახდილი თანხა, თუ იგი ამის შესახებ შეატყობინებს გადამყვან-გადამზიდველს სათანადო წესებით დადგენილ ვადაში.

2. დაგვიანებით შეტყობინებისას, მგზავრს უფლება აქვს უკან დაიბრუნოს გადაყვანა-გადაზიდვისათვის გადახდილი თანხის ნაწილი. დარჩენილი თანხა, რომელიც წარმოადგენს მოსაკრებელს და არ უნდა აღემატებოდეს ერთი მიმართულებით გადაყვანის ღირებულების 25%-ს, დაკავდება.

მუხლი 69. დანიშნულების ადგილზე ტვირთის მიღება

1. გადამზიდველი ვალდებულია წერილობით შეატყობინოს მიმღებს ტვირთის ჩამოტანის შესახებ.
2. მიმღები ვალდებულია მიიღოს და გაიტანოს ტვირთი. მას უფლება აქვს უარი განაცხადოს დაზიანებული ან გაფუჭებული ტვირთის მიღებაზე, თუ დადგინდება, რომ მიზნობრივად მისი მთლიანი ან ნაწილობრივი გამოყენება შეუძლებელია.

მუხლი 70. მიმღების მიერ ტვირთის მიუღებლობა ან დაგვიანებით მიღება

1. თუ გადაზიდვის წესებით დადგენილ ვადაში მიმღები არ მოითხოვს მის მისამართზე მოსულ ტვირთს ან უარს განაცხადებს მის მიღებაზე, გადამზიდველი უფლებამოსილია შეატყობინოს ამის შესახებ გამგზავნს და შეინახოს ტვირთი გამგზავნის ხარჯზე, მისივე პასუხისმგებლობით.
2. თუ კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში მიმღები არ მიიღებს მის მისამართზე შემოსულ ტვირთს, ხოლო გამგზავნი არ უზრუნველყოფს მის განკარგვას, იგი ექვემდებარება დადგენილი წესით რეალიზებას.
3. ამ ტვირთის საბაჟო შემოწმებას და გაფორმებას ახორციელებენ საბაჟოები კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 71. გადაზიდვის განსაკუთრებული პირობები

ფეთქებად ნივთიერებათა, იარაღის, ტყვია-წამლის, მომწამლავი, სწრაფაალებადი, რადიოაქტიური და სხვა სახიფათო ნივთიერებებისა და საგნების ნუსხას, რომელთა გადაზიდვაც სამოქალაქო ავიაციის საჰაერო ხომალდებით აკრძალულია, განსაზღვრავს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი და ამტკიცებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო.

თავი XI. საავიაციო სამუშაოები

მუხლი 72. საავიაციო სამუშაოები და მისი შესრულების წესი

1. საავიაციო სამუშაოები არის სამუშაოები (გარდა გადაყვანა-გადაზიდვისა), რომელიც დამკვეთის მოთხოვნის საფუძველზე სრულდება საჰაერო ხომალდის გამოყენებით.
2. საავიაციო სამუშაოებს ასრულებენ საჰაერო ხომალდების ექსპლუატანტები, რომლებსაც აქვთ კონკრეტული საავიაციო სამუშაოს შესრულების ლიცენზია.
3. საავიაციო სამუშაოები სრულდება საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტსა და დამკვეთს შორის დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე.
4. საავიაციო სამუშაოების სანორმატივო მოთხოვნებს განსაზღვრავს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი დამკვეთის ინტერესებისა და ფრენის უსაფრთხოების გათვალისწინებით.
5. გამონაკლის შემთხვევაში (საქართველოს სამოქალაქო ავიაციაში სათანადო ტვირთამწეობის ან სპეციალური მოწყობილობის მქონე საჰაერო ხომალდის არარსებობა და ა. შ.), საავიაციო სამუშაოთა შესასრულებლად დაიშვებიან როგორც საქართველოს, ასევე უცხო ქვეყნების სახელმწიფო საჰაერო ხომალდები. ასეთი სამუშაოების შესასრულებლად, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო გასცემს შესაბამის ნებართვას.
6. საქართველოს შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები უფლებამოსილი არიან დაადგინონ პირობები, რომლებითაც გარკვეულ ტერიტორიაზე, ეკოლოგიის ან ადამიანებისა და სატრანსპორტო საშუალებების ყოფნის განსაკუთრებული რეჟიმის გამო, იზღუდება ან იკრძალება საავიაციო სამუშაოების შესრულება. ამ ორგანოებთან საავიაციო სამუშაოების შესრულების შეთანხმება ეკისრება დამკვეთს.
7. საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტს ან მის მფლობელს, რომელსაც არა აქვს ექსპლუატანტის სერტიფიკატი, უფლება აქვს საკუთარი საჭიროებისათვის შეასრულოს საავიაციო სამუშაოები შემდეგი წესით:
 - ა) სამოქალაქო საჰაერო ხომალდებით – ულიცენზიოდ;
 - ბ) სახელმწიფო და ექსპერიმენტული საჰაერო ხომალდებით – შიდასაუწყებო წესებისა და ფრენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის სანორმატივო მოთხოვნების დაცვით.

მუხლი 73. საავიაციო სამუშაოების შესრულების ხელშეკრულება

1. საავიაციო სამუშაოების შესრულების ხელშეკრულებით ერთი მხარე (შემსრულებელი) ვალდებულია კისრულობს მეორე მხარისათვის (დამკვეთისათვის) ერთი ან რამდენიმე საჰაერო ხომალდით შეასრულოს საავიაციო სამუშაოები ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადების, მოცულობისა და პირობების შესაბამისად. დამკვეთი ვალდებულია დადგენილ ვადაში წარუდგინოს შემსრულებელს საავიაციო სამუშაოების სახელშეკრულებო მოცულობა.
2. ხელშეკრულებაში, აგრეთვე, გათვალისწინებული უნდა იყოს:
 - ა) აეროდრომით, დასაფრენი მოედნებითა და მოწყობილობებით სარგებლობისა და მათი საექსპლუატაციო მდგომარეობაში შენახვის წესი;
 - ბ) ეკიპაჟისათვის სათანადო საბინაო-საყოფაცხოვრებო პირობების შექმნა;

გ) საავიაციო სამუშაოების შესრულების უზრუნველყოფის სხვა პირობები, მათი თავისებურებების გათვალისწინებით.

მუხლი 74. საავიაციო სამუშაოების ნიხრი

საავიაციო სამუშაოების შესრულების ხელშეკრულების დადებისას, დამკვეთი და შემსრულებელი უფლებამოსილი არიან დაადგინონ სახელშეკრულებო ნიხრი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით.

თავი XII. ქონებრივი პასუხისმგებლობა საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვისა და საავიაციო სამუშაოების შესრულების დროს

მუხლი 75. გადამყვან-გადამზიდველის ქონებრივი პასუხისმგებლობის ზოგადი პირობები

1. საერთაშორისო გადაყვანა-გადაზიდვისას გადამყვან-გადამზიდველის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება ამ კოდექსით, საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებითა და საქართველოს მიერ უცხო სახელმწიფოებთან დადებული ხელშეკრულებებით.

2. შიდა გადაყვანა-გადაზიდვისას გადამყვან-გადამზიდველის ქონებრივი პასუხისმგებლობის საკითხი განისაზღვრება ამ კოდექსითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

3. გადამყვან-გადამზიდველის ქონებრივი პასუხისმგებლობა მგზავრების წინაშე, გარდა ამ კოდექსისა, განისაზღვრება მგზავრების გადაყვანის, ტვირთისა და ბარგის გადაზიდვის წესებით.

4. გადამყვან-გადამზიდველი თავისუფლდება პასუხისმგებლობისაგან, თუ იგი ვერ შეასრულებს (ან არასათანადოდ შეასრულებს) ნაკისრ ვალდებულებებს დაუძლეველი ძალით გამოწვეულ გარემოებათა გამო.

მუხლი 76. პასუხისმგებლობა ეკიპაჟის წევრის ჯანმრთელობის დაზიანებისათვის

1. თუ საფრენოსნო დავალების შესრულებისას საქართველოს საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟის წევრი დასახიჩრდა ან მიიღო ჯანმრთელობის სხვაგვარი დაზიანება, გადამყვან-გადამზიდველი ვალდებულია აუნაზღაუროს დაზარალებულს ის შემოსავალი, რაც მას დააკლდა შრომის უნარის დაკარგვის ან დაქვეითების შედეგად, დაზიანებასთან დაკავშირებით ინვალიდობის პენსიის გამოკლებით, თუ გადამყვან-გადამზიდველი ვერ დაამტკიცებს, რომ ზარალი გამოწვეულია დაზარალებულის წინასწარგანზრახული ქმედობით.

2. თუ საფრენოსნო დავალების შესრულებისას საქართველოს საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟის წევრი გარდაიცვალა, მის რჩენაზე მყოფ შრომისუუნარო პირებს ან იმ პირებს, რომლებსაც მისი სიკვდილის დღისათვის უფლება ჰქონდათ მისგან სარჩო მიეღოთ, აგრეთვე გარდაცვლილის შვილს, რომელიც მისი სიკვდილის შემდეგ დაიბადა, აუნაზღაურდებათ დაზარალებულის შემოსავლის ის ნაწილი, რასაც ისინი მის სიცოცხლეში სარჩოდ იღებდნენ ან უფლება ჰქონდათ მიეღოთ.

3. ამ მუხლის ნორმები ვრცელდება აგრეთვე უცხო სახელმწიფოს საჰაერო ხომალდზე, რომელსაც ექსპლუატაციას უწევს საქართველოს ექსპლუატანტი საიჯარო (სალიზინგო) ან სხვაგვარ სამართლებრივ საფუძველზე.

მუხლი 77. გადამყვან-გადამზიდველის ქონებრივი პასუხისმგებლობა მგზავრის გარდაცვალების ან მისი ჯანმრთელობის მოშლის შემთხვევაში

1. გადამყვან-გადამზიდველი პასუხს აგებს ზარალზე, რომელიც გამოწვეულია მგზავრის გარდაცვალებით, დასახიჩრებით ან სხეულის სხვაგვარი დაზიანებით, თუ უბედური შემთხვევა მოხდა აეროპორტის საზღვარგარეთ არეში ან საჰაერო ხომალდზე.

2. გადამყვან-გადამზიდველის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

3. თუ გადამყვან-გადამზიდველი დაამტკიცებს, რომ მგზავრის გარდაცვალება ან ჯანმრთელობის სხვადასხვაგვარი მოშლა გამოწვეულია თვით დაზარალებულის მიზეზით, იგი თავისუფლდება პასუხისმგებლობისაგან.

მუხლი 78. გადამყვან-გადამზიდველის ქონებრივი პასუხისმგებლობა ტვირთის, ბარგის ან მგზავრის პირადი ნივთების მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვის, დაზიანების ან დაგვიანებით გადაზიდვის შემთხვევაში

1. გადამყვან-გადამზიდველი პასუხს აგებს ტვირთის, ბარგის ან მგზავრის პირადი ნივთების მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვის, დაზიანების ან დაგვიანებით გადაზიდვის შემთხვევაში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. გადამყვან-გადამზიდველის პასუხისმგებლობა დგება იმ შემთხვევაში, თუ იგი ვერ დაამტკიცებს, რომ ყველა ზომა მიიღო ზარალის თავიდან ასაცილებლად ან მისი თავიდან აცილება შეუძლებელი იყო. ასეთ მტკიცებულებათა წარდგენამდე მიიჩნევა, რომ ტვირთის, ბარგის ან მგზავრის პირადი ნივთების მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვა, დაზიანება ან დაგვიანებით გადაზიდვა მოხდა გადამყვან-გადამზიდველის მიზეზით.

3. გადამყვან-გადამზიდველი თავისუფლდება პასუხისმგებლობისაგან, თუ დაგვიანებით გადაზიდვა გამოწვეულია მეტეოროლოგიური პირობებით ან დაუძლეველი ძალის გარემოებებით.

მუხლი 79. გადამზიდველის პასუხისმგებლობა საფოსტო გზავნილების მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვის, დაზიანების ან დაგვიანებით გადაზიდვის შემთხვევაში

გადამზიდველის მიზეზით საფოსტო გზავნილების მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვის, დაზიანების ან დაგვიანებით გადაზიდვის შემთხვევაში, იგი პასუხს აგებს კავშირგაბმულობის უწყების წინაშე იმ ოდენობით, რასაც ითვალისწინებს აღნიშნული უწყების პასუხისმგებლობა გამგზავნთა ან ადრესატთა მიმართ კავშირგაბმულობის წესდებისა და მსოფლიო საფოსტო კავშირის აქტების შესაბამისად.

მუხლი 80. პასუხისმგებლობა საავიაციო სამუშაოების შესრულებისას მიყენებული ზარალისათვის

საავიაციო სამუშაოების შესრულებისას მიყენებული ზარალისათვის ქონებრივი პასუხისმგებლობა ეკისრება ექსპლუატანტს, კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 81. ქონებრივი პასუხისმგებლობა მესამე პირისათვის მიყენებული ზარალისათვის

მიწის ზედაპირზე მყოფი იურიდიული და ფიზიკური პირებისათვის ზიანის მიყენების შემთხვევაში მათ უფლება აქვთ მოითხოვონ ზარალის ანაზღაურება, თუ დაამტკიცებენ, რომ ზიანი გამოწვეულია ჰაერში მყოფი საჰაერო ხომალდიდან გადმოვარდნილი საგნით ან ფიზიკური პირით. გადამყვან-გადამზიდველი თავისუფლდება პასუხისმგებლობისაგან, თუ ზარალი არ არის საავიაციო შემთხვევის პირდაპირი შედეგი ან თუ ეს ზარალი გამოწვეულია საჰაერო მოძრაობის წესების დაცვით შესრულებული გადაფრენის შედეგად.

ამ მუხლთან მიმართებაში, საჰაერო ხომალდი ჰაერში მყოფად ითვლება ასაფრენად მრავის ამუშავებიდან დაფრენის შემდეგ მის გამორთვამდე.

მუხლი 82. ქონებრივი პასუხისმგებლობა საჰაერო ხომალდების შეტაკების შედეგად გამოწვეული ზარალისათვის

1. ორი ან მეტი საჰაერო ხომალდის შეტაკებისას (ან მის გარეშე) ხომალდის დაზიანების შემთხვევაში მათი მფლობელები პასუხს აგებენ შემდეგი წესით:

ა) ერთ-ერთი მხარის მიზეზით გამოწვეული ზარალი ანაზღაურდება მის მიერ სრული ოდენობით;

ბ) ორი ან მეტი მხარის მიზეზით გამოწვეული ზარალი ანაზღაურდება თანაბრად, თუ შეუძლებელია მათი ბრალეულობის ფარგლების განსაზღვრა.

2. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ბრალის არარსებობის მიუხედავად, გადამყვან-გადამზიდველი პასუხს აგებს მგზავრის გარდაცვალების, მისი ჯანმრთელობის მოშლის ან ხომალდზე მყოფი მესამე პირის ქონებისათვის ზარალის მიყენებისათვის. ამ შემთხვევაში მას უფლება აქვს ბრალეული მხარისაგან მოითხოვოს ზარალის ანაზღაურება რეგრესის წესით.

მუხლი 83. ქონებრივი პასუხისმგებლობა საჰაერო ხომალდების შეტაკების შედეგად მესამე პირისათვის მიყენებული ზარალისათვის

საჰაერო ხომალდების შეტაკების შედეგად გამოწვეული, აგრეთვე, ჰაერში მყოფი ხომალდით მესამე პირისათვის მიყენებული ზიანი მთლიანად ანაზღაურდება გადამყვან-გადამზიდველის მიერ, მაგრამ არა უმეტეს იმ ფარგლებისა, რაც დადგენილია საქართველოს კანონმდებლობით და საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმებით.

ამ მუხლთან მიმართებაში, საჰაერო ხომალდი ჰაერში მყოფად ითვლება ასაფრენად მრავის ამუშავებიდან დაფრენის შემდეგ მის გამორთვამდე.

მუხლი 84. კომერციული აქტის შედგენა

1. გადაყვან-გადაზიდვის მონაწილე მხარეთა ქონებრივი პასუხისმგებლობის განმსაზღვრელი გარემოებები დასტურდება კომერციული აქტით.

2. კომერციული აქტის შედგენის წესი განისაზღვრება საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მიერ დადგენილი გადაყვანა-გადაზიდვის ნორმების შესაბამისად.

3. კომერციული აქტი დგება ტვირთის, ბარგის ან საფოსტო გზავნილების გაცემისას და ადასტურებს:

ა) ტვირთის და საფოსტო გზავნილების დასახელების, წონის (მასის) ან ადგილების რაოდენობის შეუსაბამობას სატრანსპორტო საბუთებთან;

ბ) ტვირთის, ბარგის, საფოსტო გზავნილების მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვას ან დაზიანებას;

გ) უსაბუთო ტვირთის, ბარგის ან საფოსტო გზავნილების გამოვლენას, აგრეთვე საბუთების აღმოჩენას ტვირთის, ბარგის ან საფოსტო გზავნილების გარეშე.

მუხლი 85. პრეტენზიის წარდგენის წესი

1. მგზავრის გადაყვანასთან, ბარგის, ტვირთის ან საფოსტო გზავნილების გადაზიდვასთან დაკავშირებული სარჩელის წარდგენამდე, გადამყვან-გადამზიდველს უნდა წარედგინოს პრეტენზია, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც დაკავშირებულია მგზავრის ჯანმრთელობის მოშლასთან ან მის გარდაცვალებასთან.

2. პრეტენზიის განმცხადებლის შეხედულებისამებრ, გადამყვან-გადამზიდველს პრეტენზია შეიძლება წარედგინოს გაგზავნის ან დანიშნულების აეროპორტში.

მუხლი 86. პრეტენზიისა და სარჩელის წარდგენის უფლების მქონე პირები

1. გადამყვან-გადამზიდველისადმი პრეტენზიისა და სარჩელის წარდგენის უფლებით სარგებლობენ:

ა) ბარგის მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვის, დაზიანების ან დაგვიანებით გადაზიდვის შემთხვევაში – მგზავრი, მის მიერ უფლებამოსილი პირი ან მემკვიდრე საბარგო ქვითრისა და კომერციული აქტის წარდგენის

პირობით;

ბ) მგზავრის პირადი ნივთების მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში – მგზავრი, მის მიერ უფლებამოსილი პირი ან მისი მემკვიდრე.

გ) ტვირთის მთლიანად დაკარგვის შემთხვევაში – ტვირთის მიმღები ან გამგზავნი, მასზე გაცემული სატვირთო ზედნადების წარდგენის პირობით;

დ) ტვირთის ნაწილობრივ დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში – მიმღები ან გამგზავნი, სატვირთო ზედნადებისა და კომერციული აქტის წარდგენის პირობით;

ე) ტვირთის დაგვიანებით გადაზიდვის შემთხვევაში – მიმღები ან გამგზავნი, სატვირთო ზედნადების წარდგენის პირობით;

ვ) საფოსტო გზავნილების დაგვიანებით გადაზიდვის, მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში – საფოსტო გზავნილების გაგზავნის ან დანიშნულების პუნქტის საფოსტო დაწესებულება;

ზ) გადამყვან-გადამზიდველის ინიციატივით გადაყვანა-გადაზიდვის ხელშეკრულების მომლის შემთხვევაში – მგზავრი ან მის მიერ უფლებამოსილი პირი, ავიაბილეთის წარდგენის პირობით.

2. კომერციული აქტის უქონლობა არ იწვევს პრეტენზიისა და სარჩელის წარდგენის უფლების დაკარგვას, თუ დამტკიცდება, რომ გადამყვან-გადამზიდველი ორგანიზაციის მუშაკებმა კომერციული აქტის შედგენაზე უარი განაცხადეს და მათი მოქმედება გასაჩივრებული იყო გამგზავნის ან მიმღების მიერ.

მუხლი 87. გადაყვანა-გადაზიდვისას პრეტენზიის წარდგენის ვადა

1. გადამყვან-გადამზიდველის მიმართ პრეტენზია შეიძლება წარდგენილ იქნეს 6 თვის განმავლობაში.

აღნიშნული ვადა გამოითვლება:

ა) ტვირთის მთლიანად დაკარგვის გამო წარდგენილ პრეტენზიებზე – ტვირთის ჩატანის ვადის გასვლიდან ათი დღის შემდეგ;

ბ) ტვირთის ნაწილობრივ დაკარგვის, დაზიანების ან დაგვიანებით გადაზიდვის გამო წარდგენილ პრეტენზიებზე – მისი ჩატანის ან კომერციული აქტის შედგენის დღიდან;

გ) ბარგის ან საფოსტო გზავნილების მთლიანად დაკარგვის გამო წარდგენილ პრეტენზიებზე – ჩატანის ვადის გასვლის დღიდან;

დ) ბარგის ან საფოსტო გზავნილების ნაწილობრივ დაკარგვის, დაზიანების ან დაგვიანებით გადაზიდვის გამო წარდგენილ პრეტენზიებზე – მათი ჩატანის ან კომერციული აქტის შედგენის დღიდან;

ე) სხვა დანარჩენ შემთხვევაში – იმ გარემოებათა დადგომის დღიდან, რომლებიც პრეტენზიის წარდგენის საფუძველს იძლევა.

2. გადამყვან-გადამზიდველს უფლება აქვს განსახილველად მიიღოს დაგვიანებით წარდგენილი პრეტენზია, თუ საპრეტენზიო ვადის გადაცილების მიზეზს საპატიოდ მიიჩნევს.

მუხლი 88. პრეტენზიის წარდგენის ვადა საერთაშორისო გადაყვანა-გადაზიდვების დროს

1. ბარგის ან ტვირთისათვის ზიანის მიყენების შემთხვევაში მიმღებს უფლება აქვს, ზარალის გამოვლენისთანავე, გადამყვან-გადამზიდველს წარუდგინოს პრეტენზია წერილობითი ფორმით, მაგრამ არა უგვიანეს შვიდი დღისა ბარგის მიღებიდან და თოთხმეტი დღისა ტვირთის მიღებიდან.

2. ბარგის ან ტვირთის დაგვიანებით გადაზიდვისას პრეტენზია შეიძლება წარედგინოს ბარგის (ტვირთის) გაცემიდან ოცდაერთი დღის განმავლობაში.

3. ბარგის (ტვირთის) და საფოსტო გზავნილების მთლიანად დაკარგვისას, გადამყვან-გადამზიდველის მიმართ პრეტენზიის წარდგენა შეიძლება დანიშნულების ადგილზე საჰაერო ხომალდის ჩაფრენიდან ან გადაყვანა-გადაზიდვის შეწყვეტიდან თვრამეტი თვის განმავლობაში.

4. აღნიშნულ ვადებში წერილობითი პრეტენზიის წარუდგენლობის შემთხვევაში, დაინტერესებული პირი კარგავს გადამყვან-გადამზიდველისადმი სარჩელის წარდგენის უფლებას.

მუხლი 89. პრეტენზიის განხილვის ვადა

გადამყვან-გადამზიდველი ვალდებულია განიხილოს პრეტენზია და პასუხი აცნობოს განმცხადებელს პრეტენზიის მიღებიდან სამი თვის ვადაში, ხოლო პირდაპირი შერეული წესით გადაზიდვისას – ექვსი თვის ვადაში.

მუხლი 90. სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა და გადაყვანა-გადაზიდვასთან დაკავშირებული საქმეების სასამართლო წესით განხილვა

საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვასთან დაკავშირებული სარჩელი შეიძლება აღიძრას შესაბამის სასამართლო ორგანოებში, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, საჰაერო ხომალდის ჩამოფრენის ან გადაყვანა-გადაზიდვის შეწყვეტის დღიდან არა უგვიანეს ექვსი თვის ვადაში.

მუხლი 91. საავიაციო სამუშაოების შესრულებასთან დაკავშირებით პრეტენზიის წარდგენის ვადა

საავიაციო სამუშაოების შესრულებასთან დაკავშირებული პრეტენზიის წარდგენა შეიძლება ამ სამუშაოებით გამოწვეული უარყოფითი შედეგების გამოვლენიდან ექვსი თვის ვადაში.

მუხლი 92. სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა და საავიაციო სამუშაოების შესრულებასთან დაკავშირებული

სარჩელის სასამართლო წესით განხილვა

სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა და საავიაციო სამუშაოების შესრულებასთან დაკავშირებული სარჩელის აღძვრის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

თავი XIII. სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მოვალეობის დაზღვევა

მუხლი 93. სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მოვალეობის ფარგლები და დაზღვევის სავალდებულობა

1. საქართველოს საჰაერო სივრცის გამოყენების შემთხვევაში სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტი ვალდებულია დააზღვიოს საკუთარი სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მოვალეობა იმ შესაძლო ზარალის გამო, რაც შეიძლება განიცადოს ეკიპაჟის წევრმა, მგზავრმა, ტვირთის ან საფოსტო გზავნილების გამგზავნმა (მიმღებმა) ან მესამე პირმა.

2. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტის სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მოვალეობის დაზღვევის ფარგლებსა და სავალდებულო სახეობებს აწესებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

3. სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტი არის ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც ფლობს (ახორციელებს საჰაერო ხომალდის მართვის კონტროლს) ხომალდს საავიაციო შემთხვევის დროს.

მუხლი 94. სახელმწიფო ზედამხედველობა სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მოვალეობის დაზღვევის წესების შესრულებაზე

სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტის სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მოვალეობის დაზღვევის წესების შესრულებაზე ზედამხედველობას ახორციელებს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი.

მუხლი 95. დაზღვევა საავიაციო სამუშაოების შესრულების დროს

1. დამკვეთი ვალდებულია დააზღვიოს საკუთარი მუშაკები და მესამე პირები, რომლებიც საავიაციო სამუშაოების შესრულებისას უზრუნველყოფენ ტექნოლოგიურ პროცესებს, აგრეთვე ის პირები, რომლებიც გადაყავთ დამკვეთის მოთხოვნით სამგზავრო ბილეთის შეუძენლად.

2. ექსპლუატანტი ვალდებულია დააზღვიოს საკუთარი პასუხისმგებლობა საავიაციო სამუშაოების შესრულებასთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის ანაზღაურების მიზნით.

კარი V. სამოქალაქო ავიაციის უშიშროება

თავი XIV. სამოქალაქო ავიაციის უშიშროების უზრუნველყოფა მართლსაწინააღმდეგო ქმედობისას

მუხლი 96. სამოქალაქო ავიაციის უშიშროების წინააღმდეგ მიმართული ქმედობანი

1. სამოქალაქო ავიაციის უშიშროების წინააღმდეგ მიმართულ ქმედობად მიიჩნევა:

ა) ერთი ან რამდენიმე პირის მიერ ჩადენილი მართლსაწინააღმდეგო ძალადობრივი მოქმედება ან მისი განხორციელების მუქარა, რაც მიმართულია საჰაერო ხომალდის, მგზავრების, ეკიპაჟის წევრების, აეროპორტის ობიექტების, სახმელეთო პერსონალის წინააღმდეგ და საფრთხეს უქმნის ფრენის უშიშროებას, ადამიანთა სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას;

ბ) ტერორისტული ან სხვაგვარი ძალადობრივი მოქმედება ან მისი განხორციელების მუქარა მგზავრების, ეკიპაჟის წევრებისა და მესამე პირთა წინააღმდეგ, როგორც ხომალდის ფრენის, ასევე მისი მიწაზე ყოფნის დროს; აეროპორტებში, სანაოსნო და კავშირგაბმულობის სახმელეთო ობიექტებზე განლაგებული მოწყობილობების დაზიანება, რაც მიზნად ისახავს საჰაერო ხომალდის ხელში ჩაგდებასა და გატაცებას, პოლიტიკური ან სხვა მოთხოვნების დაკმაყოფილებას, დეზორგანიზაცია შეაქვს საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვისა და საავიაციო სამუშაოების შესრულების უზრუნველყოფაში, რამაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ფრენის უშიშროებაზე;

გ) საჰაერო ხომალდზე ისეთი მოწყობილობების ან ნივთიერებების განლაგება, რომლებმაც შეიძლება დაშალოს ან დააზიანოს იგი, დამლუპველი ზემოქმედება მოახდინოს მგზავრებსა და ეკიპაჟის წევრებზე;

დ) საჰაერო ხომალდის დაზიანება, რაც ფრენის უშიშროებას ემუქრება;

ე) მიწაზე ან ჰაერში მყოფი საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟის კაბინაში შეღწევა;

ვ) საჰაერო ხომალდების, საავიაციო ობიექტების, სატრანსპორტო, საინჟინრო-ტექნიკური და სხვა საკომუნიკაციო საშუალებების მუშაობის შეფერხება, რაც არღვევს სამოქალაქო ავიაციის ჩვეულ და უსაფრთხო მოქმედებას;

ზ) ცრუ მონაცემების განზრახ შეტყობინება, რამაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას საჰაერო ხომალდის ფრენას ან გამოიწვიოს მისი შეფერხება.

მუხლი 97. მართლსაწინააღმდეგო ქმედობისას სამოქალაქო ავიაციის უშიშროების უზრუნველყოფა

1. მართლსაწინააღმდეგო ქმედობისას სამოქალაქო ავიაციის უშიშროებას უზრუნველყოფენ შემდეგი ორგანოები:

ა) საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტი;

ბ) ავიასაწარმოების საავიაციო უშიშროების სამსახურები.

2. მართლსაწინააღმდეგო ქმედობისაგან სამოქალაქო ავიაციის უშიშროების უზრუნველყოფა ხორციელდება:
- ა) მგზავრების მომსახურებისას, ბარგის, ტვირთისა და საფოსტო გზავნილების გადაზიდვისას საავიაციო უშიშროების ღონისძიებების მიღებით;
 - ბ) აეროდრომების საავიაციო ტექნიკისა და აეროპორტების განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტების დაცვით;
 - გ) აეროპორტების საზედამხედველო არეში საშვებისა და შიდასაობიექტო რეჟიმის შემოღებით;
 - დ) მართლსაწინააღმდეგო ქმედობების აღმკვეთი ზომების მიღებით, ძალისმიერი ხერხის გამოყენებით;
 - ე) მომეტებული საფრთხისა და საგანგებო შემთხვევების დროს—უშიშროების საგანგებო ზომების მიღებით;
 - ვ) შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოების მიერ განსაკუთრებული ღონისძიებების განხორციელებით.

მუხლი 98. მგზავრის ხელბარგის, ბარგის და მისი პირადი სავალდებულო შემოწმება

1. აეროპორტებში მგზავრის ხელბარგის, ბარგისა და მისი პირადი სავალდებულო შემოწმება ხორციელდება ფრენის უშიშროების, მგზავრებისა და ეკიპაჟის წევრთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვის, საჰაერო ხომალდების გატაცების, მათში ფეთქებადი, სწრაფაალებადი, რადიოაქტიური ნივთიერებების, იარაღის, ტყვია-წამლისა და სხვა სახიფათო ნივთიერებების და საგნების უკანონო შეტანის აღკვეთის მიზნით.
2. აეროპორტში ან საჰაერო ხომალდზე შემოწმებას ახორციელებს საავიაციო უშიშროების სამსახური.
3. თუ მგზავრი შემოწმებაზე უარს განაცხადებს, გადამყვან-გადამზიდველს უფლება აქვს გააუქმოს მასთან დადებული გადაყვანა-გადაზიდვის ხელშეკრულება.
4. ძალადობრივი მოქმედების განხორციელების თაობაზე ინფორმაციის მიღების შემთხვევაში, ჰაერში მყოფი ხომალდის მეთაურის გადაწყვეტილებით, მგზავრი ან მისი ხელბარგი შეიძლება შემოწმდეს დამატებით.
5. ამ მუხლთან მიმართებაში საჰაერო ხომალდი ჰაერში მყოფად ითვლება ჩასხდომა-ჩატვირთვის შემდეგ მისი ყველა გარე კარის დაკეტვიდან, ჩამოსვლა-გადმოტვირთვის მიზნით ერთ-ერთი კარის გაღებამდე.
6. აეროპორტებში და საჰაერო ხომალდებზე მგზავრების შემოწმება ხდება მართლსაწინააღმდეგო ქმედობებისაგან სამოქალაქო ავიაციის უშიშროების დაცვის უზრუნველყოფის სახელმწიფო პროგრამის შესაბამისად.

თავი XV. ძებნა და შველა

მუხლი 99. ხიფათში მყოფი ან მარცხგანცდილი საჰაერო ხომალდი

1. საჰაერო ხომალდი ითვლება ხიფათში მყოფად, როცა მას და ხომალდში მყოფ მგზავრებს ემუქრებათ უშუალო საფრთხე, რომლის თავიდან აცილება არ შეუძლია საჰაერო ხომალდის ეკიპაჟს.
2. საჰაერო ხომალდი ითვლება მარცხგანცდილად, თუ იგი მნიშვნელოვნად დაზიანდა ან მთლიანად დაიშალა აფრენის, ფრენის, დაფრენის ან ჩამოვარდნის დროს, აგრეთვე, თუ მასთან დაკარგულია რადიოკავშირი და მისი ადგილმდებარეობა უცნობია.
3. მარცხგანცდილ საჰაერო ხომალდზე და მასზე მყოფ მგზავრებზე, მათი გადარჩენის მიზნით, ცხადდება ძებნა.

მუხლი 100. უბედურების მაუწყებელი სიგნალები

- ხიფათში მყოფი ან მარცხგანცდილი საჰაერო ხომალდის შეტყობინების ეთერში დაუბრკოლებლად გასვლის მიზნით, გამოიყენება გადაუდებელი და უბედურების მაუწყებელი ერთიანი საერთაშორისო რადიოსატელეფონო და რადიოსატელეგრაფო სიგნალები.
- სიგნალები და მათი გამოყენების წესი განსაზღვრულია კანონმდებლობით.

მუხლი 101. ეკიპაჟის მოქმედება საჰაერო ხომალდის ხიფათში ყოფნის დროს

- თუ საჰაერო ხომალდს ჰაერში ყოფნისას ემუქრება საფრთხე, საჰაერო ხომალდის მეთაური და ეკიპაჟის წევრები ვალდებული არიან მიიღონ ყველა შესაძლო ზომა ხომალდზე მყოფი ადამიანების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის, ასევე ხომალდისა და მასზე არსებული ქონების დასაცავად.

მუხლი 102. ხიფათში მყოფი საჰაერო ხომალდისა და მასზე მყოფი ადამიანებისათვის დახმარების აღმოჩენა

- საჰაერო ხომალდის მეთაური, რომელმაც სხვა საჰაერო ან საზღვაო ხომალდისაგან მიიღო უბედურების მაუწყებელი სიგნალი ან შენიშნა ხიფათში მყოფი ხომალდი და ადამიანები, ვალდებულია დაეხმაროს მათ, თუ ეს საფრთხეს არ უქმნის მგზავრებს, ეკიპაჟს და მისთვის მინდობილ ხომალდს. იგი აგრეთვე ვალდებულია აღნიშნოს რუკაზე საავიაციო ან საზღვაო შემთხვევის ადგილი და გადასცეს მის ხელთ არსებული ინფორმაცია საჰაერო მოძრაობის მართვის ორგანოებს.

მუხლი 103. სამეზნ-სამაშველო სამუშაოების უზრუნველყოფა

1. სამეზნ-სამაშველო სამუშაოები ხორციელდება როგორც საქართველოს ავიაციის ძალებითა და საშუალებებით, ასევე სახმელეთო და საზღვაო სამეზნ-სამაშველო ჯგუფების დახმარებით.
2. სამუშაოების ჩატარების ორგანიზება ევალებათ:
 - ა) საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტთან არსებულ სამეზნ-სამაშველო საკოორდინაციო ცენტრს, რომელიც ახდენს სამეზნ-სამაშველო რაზმების მუშაობის ორგანიზებასა და კოორდინირებას იმ

საჰაერო სივრცეში, სადაც საჰაერო მოძრაობაზე პასუხისმგებლობა საქართველოს ეკისრება;

ბ) სამოქალაქო აეროპორტებთან, აგრეთვე, სახელმწიფო და ექსპერიმენტულ ავიაციის აეროდრომებთან არსებულ სამებნ-სამაშველო რაზმებს, რომლებიც ძირითადად შედგება საავიაციო დარგის სპეციალისტებისაგან;

გ) საზღვაო პორტებთან არსებულ სამებნ-სამაშველო რაზმებს, რომლებსაც აქვთ სამებნ-სამაშველო ხომალდები;

დ) საქართველოს შესაბამის სახელმწიფო სამაშველო სამსახურებს.

3. საქართველოს მოქალაქეები ვალდებული არიან დახმარება აღმოუჩინონ აღნიშნულ ორგანოებს და სამსახურებს სამებნ-სამაშველო ღონისძიებების განხორციელებაში.

4. სამებნ-სამაშველო სამუშაოები ფინანსდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

მუხლი 104. სამებნ-სამაშველო სამუშაოები ღია ზღვის საჰაერო სივრცეში

ღია ზღვის საჰაერო სივრცეში, სადაც საჰაერო მოძრაობისათვის პასუხისმგებლობა საქართველოს ეკისრება, ხიფათში მყოფი საჰაერო ხომალდის მგზავრთა ძებნა და შველა ხორციელდება საქართველოს სამებნ-სამაშველო რაზმების მეშვეობით ან საერთო ძალებით საქართველოსა და უცხო სახელმწიფოებს შორის მიღწეული შეთანხმების საფუძველზე.

მუხლი 105. საავარიო-სამაშველო სამუშაოები

1. აეროდრომების ტერიტორიასა და მათ მიმდებარე რაიონებში საავარიო-სამაშველო სამუშაოებს, რომლებიც დაკავშირებულია საავიაციო შემთხვევებსა და ინციდენტებთან, ახორციელებენ აეროდრომების საავარიო-სამაშველო რაზმები.

2. ამ სამუშაოების ხარჯებს ანაზღაურებს საჰაერო ხომალდის ექსპლუატანტი.

მუხლი 106. უცხო სახელმწიფოების სამებნ-სამაშველო რაზმების დაშვება საქართველოს ტერიტორიაზე

1. საქართველოსთან დადებული ხელშეკრულებების საფუძველზე მის ტერიტორიაზე დაიშვებიან უცხო სახელმწიფოების სამებნ-სამაშველო რაზმები.

2. ხელშეკრულების არარსებობის შემთხვევაში საქართველოს ტერიტორიაზე უცხო სახელმწიფოების სამებნ-სამაშველო რაზმების დაშვების ნებართვას იძლევა საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 107. ინფორმაცია ხიფათში მყოფი ან მარცხგანცდილი ხომალდის შესახებ

იურიდიული და ფიზიკური პირები, რომლებსაც აქვთ კავშირგაბმულობის საშუალებები, ვალდებული არიან დაუყოვნებლივ და უსასყიდლოდ გადასცენ ინფორმაცია საჰაერო ხომალდის ხიფათში ყოფნის ან მისი მარცხის შესახებ. მოქალაქეები ვალდებული არიან დაუყოვნებლივ აცნობონ ქვეყნის შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებს საჰაერო ხომალდის ხიფათში ყოფნის ან მარცხის შესახებ მათთვის ცნობილი ფაქტები.

მუხლი 108. საჰაერო ხომალდისა და მასზე მყოფი ადამიანების ძებნის შეწყვეტა

1. თუ საჰაერო ხომალდისა და მასზე მყოფი ადამიანების ძებნა უშედეგო აღმოჩნდა, ძებნის შეწყვეტაზე გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პრეზიდენტი.

2. საჰაერო ხომალდი, რომლის ძებნა ოფიციალურად შეწყდა, მიიჩნევა უკვალოდ დაკარგულად.

თავი XVI. საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევა

მუხლი 109. საავიაციო შემთხვევები და ინციდენტები. მათი სამსახურებრივი მოკვლევის მიზანი

1. საავიაციო შემთხვევა არის საჰაერო ხომალდის გამოყენებასთან დაკავშირებული მოვლენა, რომელიც ხდება მის ბორტზე გაფრენის მიზნით ფიზიკური პირის ასვლასა და ხომალდზე მყოფი ყველა პირის მიერ ხომალდის დატოვებას შორის დროის მონაკვეთში, თუ:

ა) პირი ღებულობს სხეულის სასიკვდილო ან მძიმე ხარისხის დაზიანებას;

კონკრეტულ საჰაერო ხომალდში ყოფნის შედეგად;

საჰაერო ხომალდის რომელიმე ნაწილთან (მათ შორის იმ ნაწილებთან, რომლებიც მოსცილდა ხომალდს) უშუალო შეხების შედეგად;

რეაქტიული ძრავის აირის ჭავლის უშუალო ზემოქმედების შედეგად;

საავიაციო შემთხვევად არ ითვლება ისეთი მოვლენა, როცა სხეულის დაზიანებას პირი იღებს ბუნებრივი მიზეზების გამო ან იგი მიყენებულია სხვა პირთა მიერ ან ადგილი აქვს თვითდაზიანებას, ან თუ სხეულის დაზიანება მიიღეს უბილეთო მგზავრებმა იმ ადგილებში, სადაც მათი ყოფნა აკრძალულია;

ბ) საჰაერო ხომალდი ზიანდება ან ხდება მისი აგებულების დაშლა:

აგებულების სიმტკიცის დარღვევის, საჰაერო ხომალდის ტექნიკური ან საფრენოსნო მახასიათებლების გაუარესების შედეგად;

როდესაც აუცილებელია საჰაერო ხომალდის შრომატევადი რემონტი ან დაზიანებული ნაწილის გამოცვლა;

გ) საჰაერო ხომალდი უგზო-უკვლოდ იკარგება ან მიუდგომელ ადგილებში აღმოჩნდება.

2. ინციდენტი არის, საავიაციო შემთხვევის გარდა, საჰაერო ხომალდის გამოყენებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი მოვლენა, რომელიც ახდენს ან შეეძლო მოეხდინა გავლენა საჰაერო ხომალდის ექსპლუატირების

უსაფრთხოებაზე.

3. საქართველოს ტერიტორიაზე მომხდარ საავიაციო შემთხვევებსა და ინციდენტებზე ტარდება სამსახურებრივი მოკვლევა, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით. სამსახურებრივი მოკვლევის მიზანია საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მიზეზების დადგენა და შემდგომში მათი თავიდან აცილება.

4. საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევა, აღრიცხვა და კლასიფიცირება სამოქალაქო, სახელმწიფო და ექსპერიმენტულ ავიაციაში ხორციელდება საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევის წესების შესაბამისად.

მუხლი 110. საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მომკვლევი კომისია

1. საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების სამსახურებრივ მოკვლევას წარმართავს კომისია, რომლის უფლებამოსილება განსაზღვრულია საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების სამსახურებრივი მოკვლევის წესებით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტრო.

2. საქართველოს სამოქალაქო ავიაციაში მომხდარი საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მიზეზების სამსახურებრივ მოკვლევას ახორციელებს საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის კომისია.

3. საქართველოს სახელმწიფო ავიაციაში მომხდარი საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მიზეზების სამსახურებრივ მოკვლევას ახორციელებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს კომისია.

4. ექსპერიმენტულ ავიაციაში მომხდარ საავიაციო შემთხვევას (ინციდენტს) იკვლევს შესაბამისი საუწყებო კომისია.

5. ისეთი საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევისას, რომლებიც შეეხება სხვადასხვა უწყების ინტერესებს, საქართველოს პრეზიდენტმა შეიძლება შექმნას საუწყებოთაშორისო კომისია.

6. სამოქალაქო ავიაციაში მომხდარი ისეთი საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევის უფლება, რომლებიც რამდენიმე სახელმწიფოს ინტერესებს ეხება, საქართველოს საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის გადაწყვეტილების საფუძველზე შეიძლება გადაეცეს ფრენის უსაფრთხოების სახელმწიფოთაშორისო საავიაციო კომიტეტს.

7. უცხო სახელმწიფოს სამოქალაქო საჰაერო ხომალდის საავიაციო ინციდენტის მოკვლევის უფლება შეიძლება გადაეცეს აღნიშნული ხომალდის ექსპლუატანტის სახელმწიფოს შესაბამის კომისიას, თუ ამ უკანასკნელს საქართველოსადმი არა აქვს რაიმე პრეტენზია.

8. საავიაციო-მომკვლევი კომისიის შემადგენლობაში, მათი სურვილისამებრ, შედიან საჰაერო ხომალდის მესაკუთრის, ექსპლუატანტისა და დამპროექტებლის წარმომადგენლები. ამ კომისიის მუშაობაში, სახელშეკრულებო საწყისებზე, შეიძლება მონაწილეობა მიიღონ სამეცნიერო-კვლევითი და საკონსტრუქტორო დაწესებულებების სპეციალისტებმა.

მუხლი 111. ნივთიერ მტკიცებულებათა შენახვა

1. საჰაერო ხომალდი, მისი შემადგენელი ნაწილები, საავიაციო შემთხვევის შემდეგ დარჩენილი ნაშესვრეები, საბორტო და სახმელეთო ობიექტური კონტროლის საშუალებები, აგრეთვე ხმელეთზე არსებული საბუთები, რომლებიც შეეხება საჰაერო ხომალდის რემონტს, ექსპლუატაციასა და მისი ფრენის უზრუნველყოფას, ითვლება საავიაციო შემთხვევის ნივთიერ მტკიცებულებად და მომკვლევი კომისიისათვის გადაცემამდე დაცული უნდა იქნეს მათი ხელშეუხებლობა.

2. ნივთიერ მტკიცებულებათა განზრახ დაზიანება-განადგურებაში ბრალეული პირები პასუხს აგებენ საქართველოს კანონმდებლობით.

მუხლი 112. საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევაში სხვა იურიდიულ პირთა მონაწილეობა

შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები, იურიდიული პირები და სამხედრო უწყებები ვალდებული არიან უზრუნველყონ საავიაციო შემთხვევის (ინციდენტის) ადგილის დაცვა და კომისიის მუშაობისათვის სათანადო პირობების შექმნა.

მუხლი 113. საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევისა და მათი შედეგების ლიკვიდაციის დაფინანსება

1. საავიაციო შემთხვევებითა და ინციდენტებით გამოწვეული შედეგების ლიკვიდაციასა და სამსახურებრივ მოკვლევასთან დაკავშირებული ხარჯები ანაზღაურდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

2. მოკვლევის დამთავრების შემდეგ გაწეული ხარჯების დაფარვა შეიძლება დაეკისროს ბრალეულ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებს.

თავი XVII. პასუხისმგებლობა საჰაერო კანონმდებლობის დარღვევისათვის

მუხლი 114. პასუხისმგებლობა საჰაერო ტრანსპორტზე სამართალდარღვევის ჩადენისათვის

პასუხისმგებლობა საჰაერო ტრანსპორტზე სამართალდარღვევის ჩადენისათვის განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

მუხლი 115. სამოქალაქო ავიაციის მუშაკთა პასუხისმგებლობა დისციპლინური დარღვევებისათვის

დისციპლინურ დარღვევებში მხილებული საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის მუშაკები პასუხს აგებენ საქართველოს შრომის კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს პრეზიდენტი

ედუარდ შევარდნაძე.

თბილისი,

1996 წლის 29 ოქტომბერი.

№462-მს

შეტანილი ცვლილებები:

1. საქართველოს 2000 წლის 11 მაისის კანონი №295 - სსმ I, №17, 12.05.2000წ., მუხ. 41

